

DESA
UNICUM

**KOLEKCJA
POLSKICH MONET ZŁOTYCH
1535 - 1925**

AUKCJA 30 LISTOPADA 2020 WARSZAWA

KOLEKCJA POLSKICH MONET ZŁOTYCH 1535 - 1925

AUKCJA 30 LISTOPADA 2020

CZAS AUKCJI

30 listopada 2020 (poniedziałek), 19:00

WYSTAWA OBIEKTÓW

17 – 30 listopada 2020

poniedziałek – piątek, 11:00 – 19:00

sobota, 11:00 – 16:00

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY

Dom Aukcyjny Desa Unicum

ul. Piękna 1a, Warszawa

KOORDYNATORZY

Olga Winiarczyk

tel. 22 163 66 54, 664 150 862

o.winiarczyk@desa.pl

Tomasz Wysocki

tel. 664 981 450

t.wysocki@desa.pl

ZLECENIA LICYTACJI

zlecenia@desa.pl, 22 163 67 00

ZARZĄD DESA UNICUM

**JULIUSZ
WINDORBSKI**

Prezes Zarządu

**JAN
KOSZUTSKI**

Wiceprezes Zarządu

**MAŁGORZATA
KULMA**

Główna Księgowa

**IZA
RUSINIAK**

Dyrektor Departamentu
Projektów Aukcyjnych

**AGATA
SZKUP**

Dyrektor Departamentu
Sprzedaży

SEKRETARIAT ZARZĄDU

tel. 22 163 66 65

biuro@desa.pl

DESA UNICUM SA

ul. Piękna 1A, 00-477 Warszawa, tel. 22 163 66 00, biuro@desa.pl

NIP: 5272644731 / REGON: 142733824 / KRS: 0000718495

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy
XII Wydział Gospodarczy, kapitał zakładowy 85 055 000 zł

DZIAŁ MARKETINGU

Marta Wiśniewska
Marketing Manager
tel. 795 122 709,
m.wisniewska@desa.pl

PUBLIC RELATIONS

Agnieszka Marszał
Business & Culture
pr@desa.pl
tel. 793 919 109

DZIAŁ KSIĘGOWOŚCI

Małgorzata Kulma
Główna Księgową
m.kulma@desa.pl
tel. 22 163 66 80

Marlena Ulejczyk
Zastępca Głównej Księgowej
m.ulejczyk@desa.pl
tel. 506 252 141

Katarzyna Krzyżanowska
Księgową
k.krzyzanowska@desa.pl
tel. 538 052 090

DZIAŁ FINANSOWY

Rafał Czarnocki
Dyrektor Finansowy
r.czarnocki@desa.pl
tel. 22 163 67 85, 661 661 703

DZIAŁ HR

Małgorzata Basaj
HR Manager
m.basaj@desa.pl
tel. 22 163 66 81, 539 196 530

DZIAŁ PRAWNY

Wojciech Dziakowski
Radca Prawny
w.dziakowski@desa.pl
tel. 22 163 67 86 / 664 981 452

DZIAŁ LOGISTYCZNY

Jakub Gołąbek
Dyrektor Zarządzający
j.golabek@reaart.com
tel. 532 792 536

Kacper Tomasziewicz
Kierownik ds. transportów i logistyki
k.tomaszkiewicz@desa.pl
tel. 795 122 708

DZIAŁ IT

Piotr Gołębiowski
Koordynator Projektów IT
p.golebiowski@desa.pl
tel. 502 994 225

KONTA BANKOWE

mBank S.A. Swift: BREXPLPWWA3
PLN: 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002
EUR: 43 1140 2062 0000 2380 1100 1005
USD: 16 1140 2062 0000 2380 1100 1006

DEPARTAMENT PROJEKTÓW AUKCYJNYCH

Biuro przyjęć: tel. 22 163 66 10, wyceny@desa.pl, poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00
wyceny biużeterii: tel. 795 122 718, biużeteria@desa.pl, środa 14: 00 – 18:00

**IZA
RUSINIAK**
Dyrektor Departamentu
Projektów Aukcyjnych
i.rusiniak@desa.pl
22 163 66 40
664 981 463

**ARTUR
DUMANOWSKI**
Zastępca Dyrektora
Departamentu Projektów
Aukcyjnych
a.dumanowski@desa.pl
22 163 66 42
795 122 725

**ANNA
SZYNKARCZUK**
Kierownik Działu
Sztuka Współczesna
a.szynkarczuk@desa.pl
22 163 66 41
664 150 866

**TOMASZ
DZIEWICHI**
Kierownik Działu
Sztuka Dawna
t.dziejwicz@desa.pl
22 163 66 46
735 208 999

**JULIA
MATERNA**
Kierownik Działu
Projekty Specjalne
j.materna@desa.pl
22 163 66 52
538 649 945

**JOANNA
TARNAWSKA**
Ekspert Komisji
Wycen i Ocen
Sztuka polska XIX i XX w.
j.tarnawska@desa.pl
22 163 66 11
698 666 189

**MAREK
WASILEWICZ**
Starszy Specjalista
Sztuka Dawna
m.wasilewicz@desa.pl
22 163 66 47
795 122 702

**MAŁGORZATA
SKWAREK**
Starszy Specjalista
Sztuka Dawna
m.skwarek@desa.pl
22 163 66 48
795 121 576

**KATARZYNA
ŻEBROWSKA**
Starszy Specjalista
Fotografia Kolekcjonerska
k.zebrowska@desa.pl
22 163 66 49
539 546 701

**MAGDALENA
KUŚ**
Starszy Specjalista
Sztuka Użytkowa
m.kus@desa.pl
22 163 66 44
795 122 718

**CEZARY
LISOWSKI**
Starszy Specjalista
Sztuka Użytkowa, Design
c.lisowski@desa.pl
22 163 66 51
788 269 908

**AGATA
MATUSIELŃSKA**
Specjalista
Sztuka Współczesna
a.matusielnska@desa.pl
22 163 66 50
539 546 699

**MAJA
MAZURKIEWICZ-ELGUT**
Asystent
Sztuka Młoda i Najnowsza
m.mazurkiewicz@desa.pl
538 522 885

**ALICJA
SZNAJDER**
Asystent
Sztuka Współczesna
a.sznajder@desa.pl
22 163 66 45
502 994 177

**MARCIN
LEWICKI**
Asystent
Sztuka Współczesna
m.lewicki@desa.pl
22 163 66 15
788 260 055

**PAULINA
ADAMCZYK**

Asystent
Sztuka Dawna
p.adamczyk@desa.pl
22 163 66 14
532 759 980

**ANNA
KOWALSKA**

Asystent
Sztuka Współczesna
a.kowalska@desa.pl
22 163 66 55
539 196 531

**MICHAŁ
SZAREK**

Asystent
Sztuka Dawna
m.szarek@desa.pl
22 163 66 53
787 094 345

**OLGA
WINIARCZYK**

Asystent
Komiks i Ilustracja
o.winiarczyk@desa.pl
22 163 66 54
664 150 862

**JUDYTA
MAJKOWSKA**

Asystent
Sztuka Użytkowa
j.majkowska@desa.pl
787 923 202

BIURO OBSŁUGI KLIENTA

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. (22) 163 66 00, bok@desa.pl

**URSZULA
PRZEPIÓRKA**

Dyrektor Działu
u.przepiorka@desa.pl
22 163 66 01
795 121 569

**ANNA
MAZUREK**

Specjalista ds. rozliczeń
a.mazurek@desa.pl
22 163 66 09
664 150 867

**MAGDALENA
OŁTARZEWSKA**

Asystent ds. rozliczeń
m.oltarzewska@desa.pl
22 163 66 03
506 252 044

**KORA
KULIKOWSKA**

Asystent ds. rozliczeń
k.kulikowska@desa.pl
22 163 66 06
788 262 366

**MICHALINA
KOMOROWSKA**

Asystent
m.komorowska@desa.pl
22 163 66 20
882 350 575

**JUSTYNA
PŁOCIŃSKA**

Asystent
j.plocinska@desa.pl
22 163 66 03
538 977 515

DEPARTAMENT SPRZEDAŻY

AGATA SZKUP
Dyrektor Departamentu
Sprzedaży
a.szukup@desa.pl
22 163 67 01
692 138 853

**MAŁGORZATA
NITNER**
Zastępca Dyrektora
Departamentu Sprzedaży
m.nitner@desa.pl
22 163 67 02
514 446 892

**ALEKSANDRA
ŁUKASZEWSKA**
Doradca Klienta
a.lukaszewska@desa.pl
22 163 67 05
664 981 465

MICHAŁ BOLKA
Doradca Klienta
m.bolka@desa.pl
22 163 67 03
664 981 449

**KAROLINA
CIEŚIELSKA**
Doradca Klienta
k.ciesielska@desa.pl
22 163 67 12
668 135 447

**JADWIGA
BECK**
Doradca Klienta
j.beck@desa.pl
795 122 720

**MAJA
LIPIEC**
Doradca Klienta
m.lipiec@desa.pl
22 163 67 07
538 647 637

**MARTA
LISIAK**
Doradca Klienta
m.lisiak@desa.pl
22 163 67 04
788 265 344

**ALEKSANDRA
KASPRZYŃSKA**
Doradca Klienta
a.kasprzynska@desa.pl
506 252 031

**KINGA
JAKUBOWSKA**
Doradca Klienta
k.jakubowska@desa.pl
698 668 221

**TOMASZ
WYSOCKI**
Doradca Klienta
t.wysocki@desa.pl
664 981 450

**TERESA
SOLDENHOFF**
Doradca Klienta
t.soldenhoff@desa.pl
506 251 833

**KINGA
WALKOWIAK**
Doradca Klienta
k.walkowiak@desa.pl
795 121 574

DZIAŁ ADMINISTRACJI OBIEKTAMI

Punkt wydań obiektów: poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00
tel. 22 163 66 20, wydania@desa.pl

**KAROLINA
ŚLIWIŃSKA**
Kierownik Działu
k.sliwinska@desa.pl
22 163 66 21
795 121 575

**PAWEŁ
WĄTROBA**
Specjalista ds. obiektów
p.watroba@desa.pl
22 163 66 21
514 446 849

**PAWEŁ
WOŁYŃSKI**
Asystent ds. obiektów
p.wolyński@desa.pl
22 163 66 21
506 251 934

DZIAŁ FOTOGRAFICZNY

**MARCIN
KONIAK**
Kierownik Działu
m.koniak@desa.pl
22 163 66 74
664 981 456

**MARLENA
TALUNAS**
Fotoedytor
m.talunas@desa.pl
22 163 66 75
795 122 717

**PAWEŁ
BOBROWSKI**
Fotograf
p.bobrowski@desa.pl
22 163 66 75

KOLEKCJA POLSKICH MONET ZŁOTYCH 1535 - 1925

Oferowana kolekcja złotych monet polskich od czasów Zygmunta I Starego (dukat koronny 1535 r.) do wczesnych lat II Rzeczypospolitej (10 i 20 zł 1925 r., bite w rocznicę koronacji Bolesława Chrobrego) zebrana została w pierwszych latach obecnego wieku na aukcjach w Polsce i Europie, a także w Stanach Zjednoczonych. Monety zakupione zostały w renomowanych antykwiariatach polskich, w Warszawskim Centrum Numizmatycznym i Antykwaracie Numizmatycznym Pawła Niemczyka, a także w Poznańskim Domu Aukcyjnym Sergiusza Stube. Wiele egzemplarzy pochodzi ze znakomitych kolekcji numizmatycznych: Tadeusza Kałkowskiego (1899–1979), Henryka Wiktora Karolkiewicza (1923–2009), Alicji i Sida Belzbergów, George Gunda, Kroisos Collection. Aktualnie jest to największa i najcenniejsza kolekcja złotych monet polskich oferowana na rynku antykwaracyjnym w Polsce.

Monety zbadał i opisy merytoryczne sporządził Tomasz Bylicki, były kustosz i kurator Gabinetu Monet i Medali Muzeum Narodowego w Warszawie oraz kustosz i kierownik Gabinetu Numizmatycznego Mennicy Państwowej; starszy kustosz Muzeum Historycznego m.st. Warszawy; były ekspert Salonu Numizmatycznego PP Desa; ekspert Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego.

Zygmunt I Stary 1506–1548

Tytulatura królewska na monetach:
SIGISMVNDVS PRIM[us] REX POLONIAE M[agnus] D[omi]n[us]
LITHVANIAE RVSS[iae] TO[tius]
PRVSSIAE MAZ [oviae] DO[minus] ET HERES

*Zygmunt I król Polski, wielki książę Litwy, Rusi, całych Prus,
Mazowsza, Pan i Dziedzic*

Za panowania Zygmunta I Starego działały mennice w Krakowie,
Gdańsku, Toruniu, Elblągu i w Wilnie.

1

**ZYGMUNT STARY,
dukat 1535
mennica: Kraków**

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie i w zbroji.

W otoku napis:

*SIGIS * I * REX * POLO * DO * TO * PRVSS * 1535*

Rv.: Pod koroną pięciopłolowa tarcza herbowa.

Po bokach inicjały C – S . W otoku napis:

*IVSTVS * VT * PALMA * FLOREBIT*

złoto, 3,53 g; śr. 22,2 mm; na av. dwie rysy, rant
nieznacznie zapitowany; pięknie zachowana; II

Moneta wielkiej rzadkości

estymacja:

350 000 – 400 000 PLN

76 300 – 87 200 EUR

Moneta bita na podstawie ordynacji z 15 lutego 1528 r., która wprowadzała po raz pierwszy w Polsce, w dobie nowożytnej, bicie złotych polskich monet. Inicjały na rewersie, obok tarczy herbowej, odnoszą się do miejsca bicia monety (Cracoviae) oraz nazwiska podskarbiego Mikołaja Szydłowieckiego, pełniącego swe obowiązki od 1516 r. Jedną z pierwszych polskich monet złotych, obecnie należąca do rzadkości. Z powodu swojej wielkiej rzadkości dukat koronny 1535 r. był zawsze ozdobą

LITERATURA:

Fb. 70; Czapski 348 R6

POCHODZENIE:

Warszawskie Centrum Numizmatyczne, aukcja 41
(14.11.2009), poz. 84

tylko największych polskich kolekcji numizmatycznych:
Czapskiego, Potockiego i Sobańskiego.

Wszystkie dukaty koronne Zygmunta I Starego są wielkimi rzadkościami. Na aukcjach Warszawskiego Centrum Numizmatycznego były notowane tylko czterokrotnie: 1532, III, (5.06.2010) c.s. 330 000; 1532, III (14.05.2016) c.s. 319.200; 1534, III, (9.06.2012) c.s. 330 000; 1535, III (14.11.2009) c.s. 335.500.

Zygmunt II August 1545 (1548–1572)

Titulatura królewska na monetach:
SIGIS[mundus] AVG[ustus] D[ei] G[ratia] REX POLON[iae] M[agnus] D[ux]
LITHVAN[iae] D[ominus] PRVSS[iae]

*Zygmunt August, z Bożej Łaski król Polski,
wielki książę Litwy, Pan Prus*

Za panowania Zygmunta II Augusta działały mennice w Wilnie,
Tykocinie, Wschowie,
Gdańsku i Elblągu oraz na zamku Dahlholm (Inflanty).

2

**ZYGMUNT II AUGUST,
dukat gdański 1551**

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie i w zbroi. W otoku
napis: · *SIGIS · AVG · REX · POLONI · M · D · LI · 1551*

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska, trzymana przez dwa lwy.
W otoku napis: · *MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANENSI*

złoto, 3,49 g; śr. 22 mm

estymacja:

220 000 - 250 000 PLN

48 000 - 54 500 EUR

LITERATURA:

Gumowski, Podręcznik, poz. 734; Gumowski,
Mennica Gdańska, Gdańsk 1990, s. 80,
poz. 836-840 (różne warianty legendy otokowej).

POCHODZENIE:

Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk,
luty 2008

3

ZYGMUNT II AUGUST, dukat gdański 1555

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi.
W otoku napis: *SIGIS · AVG · REX · POLO · D · PRVS ·*

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska, trzymana przez dwa lwy.
W otoku napis: *MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANEN · 1555*

złoto, 3,52 g; śr. 22,3 mm;
stan zachowania bliski menniczego I-

estymacja:

280 000 – 300 000 PLN

61 100 – 65 400 EUR

Gdańsk był miastem handlowym i głównie do handlu międzynarodowego potrzebował zawsze grubej monety srebrnej i złotej. Bił ją w swojej mennicy, pod stemplem królewskim, zapewne w dużych ilościach, z których do dziś dotrwały nieliczne egzemplarze. Oferowane powyżej dukaty należą już do rzadkości, zwłaszcza że są w dobrym stanie zachowania; rocznik 1555 nawet

LITERATURA:

Gumowski, Podręcznik, poz. 735; Gumowski, Mennica Gdańska, Gdańsk 1990, s. 80, poz. 846-852 (różne warianty legendy otokowej).

POCHODZENIE:

Kuenker, Aukcja 06.2002, poz. 3438; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, grudzień 2007

w stanie zbliżonym do menniczego. Rocznik 1551 z wariantem tytułatury królewskiej zakończonym na av. LI [thuaniae] jest bardzo rzadki i okazji takiego nie było nawet w kolekcji Emeryka hr. Hutten-Czapskiego. (Notowania aukcyjne tych dukatów zestawia Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945-2002, Warszawa 2003, s. 26 oraz 33.)

Stefan Batory 1576-1586

Tytulatura królewska na monetach:

STEPHANVS D[ei] G[ratia] REX POLONIAE M[agnus] D[ux] LITV[aniae] RVS[siae]
PRVS[siae] MASO[viae] SAM[ogitiae] LIV[oniae] PRINC[eps] TRANS[silvaniae] ETC

*Stefan z Bożej Łaski król Polski, wielki książę Litwy,
[Pan] Rusi, Prus, Mazowsza, Żmudzi, Inflant, książę Siedmiogrodu
i innych ziem*

Za panowania Stefana Batorego działały mennice
w Olkuszu, Poznaniu, Malborku,
Wilnie, Gdańsku i Rydze.

4

**STEFAN BATORY,
dukat gdański 1579**

Av.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi. W otoku napis: · *STEPHAN · D · G · REX · POL · D · PRVS* ·

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska trzymana przez dwa lwy. W otoku napis: + *MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANENSIS · 79* + *pierścień Gebeliuszy*

złoto, 3,43 g; śr. 21–22 mm; moneta bita niecentrycznie

estymacja:

50 000 – 60 000 PLN

10 900 – 13 100 EUR

LITERATURA:

Fb. 3; Cz. 5700 R5

POCHODZENIE:

Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

5

**STEFAN BATORY,
dukat gdański 1580**

Av.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi.

W otoku napis: · *STEPHAN · D · G · REX · POL · D · PRVS ·*

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska trzymana przez dwa lwy.

W otoku napis: + *MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANENSIS ·*
80 + pierścień Gebeliuszy

złoto, 3,52 g; śr. 22 mm; dwukrotnie gięty

estymacja:

25 000 - 30 000 PLN

5 500 - 6 600 EUR

LITERATURA:

Kopicki 7441 R4

POCHODZENIE:

Antykwiariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk,
październik 2007; poz. 158

6

**STEFAN BATORY,
dukat gdański 1581**

Av.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi. W otoku napis: · *STEPHANVS · D · G · REX · POL · D · PRVS* ·

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska trzymana przez dwa lwy. W otoku napis: + *MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANENSIS · 81 + pierścień Gebeliuszy*

złoto, 3,54 g; śr. 22,3 mm
piękny egzemplarz z połyskiem mennicznym II+

estymacja:

50 000 – 60 000 PLN

10 900 – 13 100 EUR

LITERATURA:

Fb. 3; Czapski 670 R3

POCHODZENIE:

Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk,
sierpień 2008

7

**STEFAN BATORY,
dukat gdański 1584**

Av.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi. W otoku napis: · *STEPHANVS · D · G · REX · POL · D · PRVS* ·

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska trzymana przez dwa lwy. W otoku napis: + *MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANENSIS · 84 + pierścień Gebeliuszy*

złoto, 3,51 g; śr. 22 mm; lekko gięty

estymacja:

35 000 – 40 000 PLN

7 700 – 8 800 EUR

LITERATURA:

Cz. 723 R2; Kopicki 7446 R4

POCHODZENIE:

The International Sale Ancient and Foreign Coins
....catalogued & sold by Stacks, January 2003,
No 00226; Antykwarjat Numizmatyczny Paweł
Niemczyk, luty 2008

8

STEFAN BATORY, dukat gdański 1586

Av.: Popiersie króla w koronie i w zbroi z maszkaronem na ramieniu, zwrócone w prawo. W otoku napis:
· STEPHANVS · D · G · REX · POL · D · PRVS ·

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska trzymana przez dwa lwy.
W otoku napis: + MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANENSIS ·
86 + pierścień Gebeliuszy

złoto, 3,53 g; śr. 22 mm;
stan zachowanie bliski menniczego I-

estymacja:

35 000 – 40 000 PLN

7 700 – 8 800 EUR

Wszystkie opisane powyżej dukaty gdańskie (poz. 4–8) posiadają na końcu legendy rewersu pierścień, jako znak menniczy, braci Jana i Kaspra Gebeliuszów, którzy byli dzierżawcami mennicy gdańskiej za panowania Stefana Batorego. Dukaty gdańskie Stefana Batorego zachowały się do naszych czasów w zdecydowanie większej liczbie niż okazy bite za jego poprzedników na tronie polskim,

LITERATURA:

Kopicki, Katalog, t.II, s. 105, I.9.a.

POCHODZENIE:

Kuenker, Aukcja 139, poz. 7672; Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, maj 2008

Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta. Stan ten odzwierciedlają powyżej estymacje poszczególnych sztuk. Notowania aukcyjne tych monet po II wojnie światowej zob. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945–2002, Warszawa 2003, s. 53, 56, 58, 64.

Zygmunt III Waza 1587–1632

Tytulatura królewska na monetach:

SIGISMVNDVS III D[ei] GR[atia] REX POLONIAE MAGNVS DVX LITVANIAE RVSSIAE
PRVSSIAE MASOVIAE SAMO[gitiae] LIVO[niae] NEC NON SVECORVM GOT[horum]
VAND[alorum] Q[ue] HERE[ditarius] REX

*Zygmunt III z Bożej Łaski król Polski, wielki książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmudzi,
Inflant, a także dziedziczny król Szwedów,
Gotów i Wandalów*

Za panowania Zygmunta III Wazy działały mennice w Bydgoszczy, Krakowie, Lublinie,
Łobżenicy, Malborku, Olkuszu, Poznaniu,
Wschowie, Gdańsku, Elblągu, Toruniu, Wilnie i Rydze.

9

ZYGMUNT III WAZA, dukat gdański 1589

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, krezie i zbroi w prawo.

W otoku napis: *SIGISMVND · III · D · G · REX · POL · D · PRVS ·*

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska trzymana przez dwa lwy; nad tarczą monogram PK.

W otoku napis: *MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANENSIS · 89 · zbrojne ramię*

złoto, 3,49 g; 21,7 mm

estymacja:

35 000 – 40 000 PLN

7 700 – 8 800 EUR

LITERATURA:

Fb. 10; Czapski 811 R4

POCHODZENIE:

Tadeusz Kałkowski w Krakowie (1899–1979) ?
[Certyfikat wystawiony do tej monety 28.02.2008 r. przez Antykwiariat Numizmatyczny Pawła Niemczyka w Warszawie (tamże masa monety 3,50) podaje, iż moneta pochodzi z kolekcji Kałkowskiego. Zachowana przy monecie kopertka z dawnego zbioru nie wskazuje na tę proveniencję. O Tadeuszu Kałkowskim i jego kolekcji zob. Numizmatyk Krakowski, Nr. 1/2019 (385), maj–czerwiec 2019, tamże publikowane wzory kopertek, s. 42]. Moneta zakupiona w lutym 2008 r. w Antykwiariacie Numizmatycznym Pawła Niemczyka. Porównaj proveniencję poz. 41.

10

**ZYGMUNT III WAZA,
dukat gdański 1590**

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, krezie i zbroi.
W otoku napis: *SIGISMVND · III · D · G · REX · POL · D · PRVS ·*

Rv.: Tarcza z herbem Gdańska trzymana przez dwa lwy;
nad tarczą monogram PK. W otoku napis:
*· MONE · NO · AVR · CIVI · GEDANENSIS · 90 · zbrojne
ramię*

złoto, 3,50 g; śr. 22 mm; moneta pięknie zachowana II+

estymacja:

45 000 - 50 000 PLN

9 900 - 10 900 EUR

LITERATURA:

Czapski 828 R3; Kopicki 7512 R4

POCHODZENIE:

Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

11

**ZYGMUNT III WAZA,
dukat gdański 1593**

Av.: popiersie króla w koronie, krezie i w zbroi
z maskaronem (lwią głową) na ramieniu, w prawo. W otoku
napis: *SIGISMVND . III . D : G : REX . POL . D . PRVS .*

Rv.: herb Gdańska trzymany przez dwa lwy, nad nim
monogram PK. W otoku napis:
. MONE . NO . AVR . CIVI . GEDANENSIS 93 zbrojne ramię

złoto, 3,49 g; śr. 22 mm; II- / III+

estymacja:

26 000 – 32 000 PLN

5 700 – 7 000 EUR

LITERATURA:

Czapski 896

POCHODZENIE:

Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk,
listopad 2007

12

ZYGMUNT III WAZA, dukat gdański 1595

Av.: Popiersie króla w koronie, krezie i w zbroi z maskaronem (lwią głową) na ramieniu, w prawo.
W otoku napis: *SIGISMVND . III - . D : G : REX . POL . D . PRVS* (ostatnia litera znacznie mniejsza)

Rv.: Herb Gdańska trzymany przez dwa lwy, nad nim monogram PK.
W otoku napis: *. MONE . NO . AVR . CIVI . GEDANENSIS . 93 . zbrojne ramię*

złoto, 3,47 g; śr. 21,8 mm; moneta bita niecentrycznie, fragment legendy rv. niedobity

estymacja:
40 000 - 50 000 PLN
8 800 - 10 900 EUR

LITERATURA:
Czapski 964 R2

POCHODZENIE:
Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

STAN ZACHOWANIA:
Wg certyfikatu autentyczności z 28 lutego 2008 r. moneta zamknięta w opakowaniu NGC z notą MS64 i informacją: „oficjalnie najładniejszy znany egzemplarz”. Moneta dostarczona na aukcję bez opakowania NGC.

13

ZYGMUNT III WAZA, dukat gdański 1596

Av.: Popiersie króla w koronie, krezie i w zbroi z maskaronem (lwią głową) na ramieniu, w prawo.
W otoku napis: *SIGIS. 3. D. G. - REX. POL. ET. SVED. P*

Rv.: Herb Gdańska trzymany przez dwa lwy, nad nim monogram PK.
W otoku napis:
. MONE . NO . AVR . CIVI : GEDANENSIS . 96 . zbrojne ramię

złoto, 3,50 g; śr. 21,6 mm

estymacja:

35 000 - 45 000 PLN

7 700 - 9 900 EUR

LITERATURA:

Czapski 9535 R2; Kopicki 7518 R3

POCHODZENIE:

Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

Dukaty powyższe, (poz. 9-13) emitowane w latach 1589, 1590, 1593, 1595, 1596 mają na końcu napisu otokowego na rewersie zbrojne ramię oraz nad tarczą z herbem

Gdańska monogram z liter PK. Oba te znaki należą do Filipa Kluewera, zarządcy mennicy gdańskiej w latach 1582-1608.

14

ZYGMUNT III WAZA, dukat gdański 1610

Av.: Popiersie króla w koronie, krezie i w zbroi, w płaszczu przewiązanym na ramieniu, zwrócone w prawo. W otoku napis: *SIGIS . 3 . D . G . REX . POL . M . D . L . R . PR .*

Rv.: Herb Gdańska trzymany przez dwa lwy, nad nim kwiat. W otoku napis: *MONE . AVREA . CIVI . GEDANENSIS . 1610*
łapa niedźwiedzia

złoto, 3,50 g; śr. 23,4 mm; moneta centrycznie wybita, piękny egzemplarz, rzadkiej urody, z połyskiem menniczym i ostrymi detalami I-

estymacja:

35 000 – 40 000 PLN

7 700 – 9 900 EUR

LITERATURA:

Czapski 1266 R; Kopicki 7525 R3

POCHODZENIE:

Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, sierpień 2007

Łapa niedźwiedzia na końcu napisu na rewersie należy do Daniela Kluewera, dzierżawcy mennicy gdańskiej w latach 1608-1618.

15

**ZYGMUNT III WAZA,
pięciopółowa koronna 1611
mennica: Kraków**

Av.: Popiersie króla w koronie, krezie i w zbroi,
z narzuconym na nią płaszczem.

W otoku napis:

SIGISMVNDVS . III . DG . REX . POL . ET . SVE :

Rv.: Pod koroną, rozdzielającą datę 16 – 11, pięciopółowa
polsko-litewsko- szwedzka tarcza herbowa otoczona
łańcuchem orderu Złotego Runa.

W otoku napis:

. M : D . LIT : RVSIE . PRV . MAS : SAM : LI : XC .

złoto, 17,35 g; śr. 30 mm, niedobicie fragmentu obwódki
zewnątrznej na rv.; moneta wyśmienicie zachowana,
stan II+ / I-

estymacja:

350 000 – 400 000 PLN

76 300 – 87 200 EUR

Jedna z najwspanialszych i najrzadszych monet
polskich, znana niegdyś tylko z największych polskich
kolekcji numizmatycznych: Czapskiego, Czerwińskiego,
Potockiego, Sobańskiego oraz ze zbiorów Czartoryskich;

LITERATURA:

Fb. 78; Czapski 1273 R6, Gumowski, Podręcznik, 1340

POCHODZENIE:

kolekcja George Gund III, aukcja Stacks NY, poz. 3164;
Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008.
Wg certyfikatu ANPN z dnia 7 lutego 2008 r. na av.
„w tle za głową punca z Piławą”. Ani na zdjęciu monety
dołączonej do certyfikatu, ani na oryginale monety
zgłoszonej na aukcję puncy takiej nie znaleźliśmy.

od kilkudziesięciu lat nie pojawiająca się w handlu.
Zob. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach
światowych 1945–2002, Warszawa 2003

16

**ZYGMUNT III WAZA,
czterodukatówka koronna 1612
mennica: Kraków**

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, krezie i w zbroi.
Pod ramieniem data: 161Z.
W otoku napis: *SIGIS: III. D. G. - REX. POL. ET. SVEC.*
Wewnętrzna obwódka perełkowa, zewnętrzna sznurowa.

Rv.: Pod koroną pięciopolowa polsko-litewsko-szwedzka tarcza herbowa, ze Snopkiem- herbem rodzowym Wazów - w tarczy sercowej. Pod tarczą herbową rzymska cyfra IIII; wokóło tarczy łańcuch orderu Złotego Runa.

W otoku napis:

. M : D . LITV : RVS . PRVS - MASO : SAM : LIV : XC .

złoto, 13,73 g; śr. 29,4 mm

estymacja:

500 000 - 550 000 PLN

109 000 - 119 900 EUR

Moneta zupełnie niezwykła, jeśli chodzi o prezentowany nominat, a także - i przede wszystkim - na ogromną rzadkość. Prof. Marian Gumowski w Podręczniku numizmatyki polskiej, Kraków 1914, s. 212, poz.1337, odnotował istnienie tylko dwóch egzemplarzy tej monety i to w kolekcjach, które już wówczas były własnością zbiorów muzealnych - kolekcji Emeryka hr. Hutten-Czapskiego, w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie i kolekcji Kazimierza hr. Sobańskiego z Guzowa, ofiarowanej testamentem

LITERATURA:

Czapski 1284 R8; Gumowski, Podręcznik, 1337; Kopicki 1416 R8

POCHODZENIE:

Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk

obecnemu Muzeum Narodowemu w Warszawie. Od tamtego czasu, czyli przez ponad wiek, moneta taka nie pojawiła się w handlu numizmatycznym ani razu. Egzemplarz Sobańskiego, wraz z większością złotych monet ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, został zrabowany zaraz na początku wojny.

Jedyny znany dziś egzemplarz w handlu antykwarycznym o wielkim znaczeniu dla numizmatyki polskiej.

17

ZYGMUNT III WAZA, donatywa gdańska 10. dukatowa 1614

brak poziomych belek w krzyżach herbu Gdańska

Av: Popiersie króla w prawo, w koronie, w rurkowej krezie i w zbroi, na której łańcuch orderu Złotego Runa i płaszcz spięty na ramieniu agrafą, na której litery: A / V / H / K. Pod popiersiem rok 1613.

W otoku napis: *SIGISMVNDVS · III · D · G · REX · POLON · ET · SVEC · MAG · DVX · LIT · RVS · PRVSSIAE*; przed i po napisie, nad koroną, floreski. Floreska przed napisem zniszczona i wtórnie przegrawerowana w pięciopalkową koronę. Obwódka wewnętrzna z niewielkich wolic oczek i perełek, obwódka zewnętrzna sznurowa.

Rv.: Owalna, ozdobna tarcza ze zniekształconym herbem Gdańska, bez belek poziomych w krzyżach, trzymana przez dwa lwy, zwierczone głową anioła ze skrzydłami rozpostartymi prawie poziomo nad tarczą i wsparta u dołu na ozdobnej, bogatej podstawie, w której data: 16 – [14] oraz litery: S – [A].

W otoku duża, bogata floreska, zniszczona i wtórnie przegrawerowana oraz napis: *EX · AVRO · SOLIDO · REGIA · CIVITAS · GEDANENSIS · F · F*; Dwie obwódki wewnętrzne, perełkowa i liniowa, ciągła. Szeroka obwódka zewnętrzna łańcuchowa.

złoto, 34,56 g; śr. 47 mm; zniszczona, naprawiany otwór i przegrawerowane floreski w otoku av. i rv., brak poziomych belek w krzyżach herbu Gdańska, ornamenty, daty i sygnatury częściowo nieczytelne.

estymacja:

220 000 - 260 000 PLN

48 000 - 119 900 EUR

LITERATURA:

Gumowski, Medale Zygmunta III, Kraków 1924, s. 74–78, poz. 66 (skrzydła anioła, na rv. opuszczone w dół), odm. ze skrzydłami anioła rozpostartymi prawie poziomo nad tarczą zob. s. 78–79, poz. 67.

POCHODZENIE:

Schweizerischer Bankverein, Basel, aukcja 16, maj 1986, poz. 245; skąd zakupiona do zbioru Henryka Karolkiewicza, Zob., The Extraordinary Collection of Henry V. Karolkiewicz featuring Polish Coins from a thousand Years, presented by Karl Stephens, December 6. 2000, poz. 2247; następnie w kolekcji Belzbergów, Zob., Stacks, The Alicia and Sid Belzberg Collection, select Polish Rarities, Rosemont, Illinois, April 24. 2008, poz. 1049; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk.

Donatywa gdańska 1614 r. znana jest w dwóch odmianach i w szeregu egzemplarzy odbitych w złocie, jako 10 dukatów. Zdarzają się też odbitki w srebrze i wyjątkowo w złocie, jako 15 i 20 dukatów. Donatywa ta jest dziełem Samuela Ammona, wybitnego medaliera gdańskiego, który sygnował ją swymi inicjałami S – A. Litery A / V / H / K umieszczone na agrafie spinającej na ramieniu płaszcza królewskiego nie zostały dotychczas miarodajnie rozszyfrowane. Oferowany egzemplarz, jest o tyle zagadkowy, że z nieznanego powodu w stemplu rewersu brak jest poziomych belek w krzyżach w herbie Gdańska. Egzemplarz ten, zapewne unikat, znał już Karol Beyer i wzmiankował go w uzupełnieniu do Gabinetu Medalów Polskich w 1867 r., poz. 65. Był to zapewne egzemplarz ze zbioru hrabiny Starzyńskiej, sprzedany w Hamburgu w 1885 r. Katalog aukcyjny nie był ilustrowany, ale z zamieszczonego pod nr 47 opisu „ in Rs. fehlen die Querbalken in dem Kreuzen des Danziger Wappens” wyraźnie wynika, że jest to oferowany powyżej obiekt. Jego późniejsze proveniencje, aż do aukcji w Bazylei w 1986 r., skąd trafił do zbioru Henryka Karolkiewicza, można także zapewne ustalić. Wobec lakoniczności opisów w katalogach aukcyjnych nie będzie to jednak zadanie łatwe. Prof. Marian Gumowski zajmował się bliżej tą donatywą w monografii twórczości Samuela Ammona, opublikowanej w 1957 r. Ostatnio poświęcił temu obiektowi większy artykuł Jarosław Dutkowski pt. Nietypowe bicia 10 dukatów z 1614 r. (Przegląd Numizmatyczny, nr 3(14), 1996, s. 3-7).

18

**ZYGMUNT III WAZA,
5-dukatów,
odbitka w złocie talara
koronnego lekkiego 1621
Mennica: Bydgoszcz**

Av.: Półpostać króla w prawo, w koronie, w krezie i bogatej zbroi, na której łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa, z fantazyjną kokardą nad prawym ramieniem, z jabłkiem królewskim w lewej ręce i mieczem w prawej ręce.

W otoku napis: *SIGIS : III : D : G : REX · POLO : M : D : LIT · RVSS : PRVS : MAS* · Obwódka wewnętrzna i zewnętrzna sznurowa.

Rv.: Pod koroną dziewięciopolowa polsko-litewsko-szwedzka tarcza herbowa, z datą: 16 – 21 (ostatnia cyfra przebita z 0) oraz inicjałami II – VE po bokach i z herbem Sas w owalu u dołu, przy którym cyfry 3 (przebita z 6) – 0. Tarcza otoczona łańcuchem orderu Złotego Runa z klejnotem, który rozdziela napis w otoku: *SAM · LIVE · NEC NO : SVE – GOT : VAND : Q · HRI : REX* · Obwódka wewnętrzna i zewnętrzna sznurowa.

złoto, 16,72 g; śr. 40-41 mm; ślad po usuniętej zawieszce, niewielka wada kraźka w tle na av. III / III+

estymacja:

300 000 – 350 000 PLN

65 400 – 76 300 EUR

LITERATURA:

Czapski -; Fb. 78; Gumowski, Podr./Handb. 1299/1206 RR; Kopicki, Katalog, t.III, s. 175, poz. 1.3c RRR; Kopicki, Skorowidz 1352 R8.

POCHODZENIE:

Bowers & Moreno 1989, stąd do zbioru Henryka Karolkiewicza, Zob. The Extraordinary Collection of Henry V. Karolkiewicz featuring Polish Coins from a thousand Years, presented by Karl Stephens, December 6. 2000, poz. 2218; następnie w kolekcji Belzbergów, Zob., Stacks, The Alicia and Sid Belzberg Collection, select Polish Rarities, Rosemont, Illinois, April 24. 2008, poz. 1009; Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk; Warszawskie Centrum Numizmatyczne, Aukcja 72

Moneta wyjątkowej rzadkości, której nie było nawet w największej polskiej kolekcji numizmatycznej – w zbiorze Emeryka hr. Hutten-Czapkiego. Prof. Marian Gumowski w Podręczniku numizmatyki polskiej, Kraków 1914, s.210, poz.1299 wymienia w złocie tylko egzemplarz Kazimierza hr. Sobańskiego z Guzowa, który wraz z całą kolekcją został ofiarowany testamentem obecnemu Muzeum Narodowemu w Warszawie. Egzemplarz Sobańskiego wraz z większością złotych monet ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, został zrabowany zaraz na początku wojny.

Drugi znany egz. talara 30 groszowego (czyli lekkiego) z 1621 r. odbity w złocie znajdował się przed I wojną światową w kolekcji Chelmińskiego z Szarawki

(poz. 221), sprzedanej w Monachium 24 kwietnia 1904 r. Ten egzemplarz miał przylutowane uszko. W latach 1945-2002 talar taki odbity w złocie tylko czterokrotnie notowany był na światowych aukcjach numizmatycznych, przy czym dwukrotnie zaznaczono, że miał ślad po uchu, a z proveniencji wynika, że jest to oferowany obecnie egzemplarz (ten sam był także na 72 aukcji WCN, poz.174). Notowania po 1945 r. zob. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945-2002, Warszawa 2003

Oferowana moneta jest wyjątkowej, najwyższej rzadkości; prawdopodobnie drugi, a obecnie jedyny znany egzemplarz.

**ZYGMUNT III WAZA,
50-dukatów koronnych 1621
Mennica: Bydgoszcz**

Medalier: Samuel Ammon

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronkowym kołnierzu i ozdobnej zbroi, ozdobionej na ramieniu maskaronem w postaci głowy lwa. Na zbroi łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa oraz szarfa przez lewe ramię związana fantazyjnie w kokardę nad prawym ramieniem. Na kokardzie data 16-21. Na zbroi, u dołu, data: · 16 · 21 · i inicjały artysty · S · A · oraz z lewej strony, za ramieniem, przy obwódce data: 1621.

Nad głową króla półkolisty napis:

SIGISMVNDVS · III · D · G · POLONIAE · ET · SVECIAE · REX ·

Na początku napisu arabeska, na końcu napisu mała rozeta.

Rv.: Tarcza 9-polowa polsko-szwedzka, ozdobiona bogatymi ornamentami z papugami, głowami satyrów i festonami po bokach oraz głową anioła u dołu. Pomiędzy ornamentami litery i data: II-VE / I[6]-[2]1 / S - A /. Tarcza otoczona łańcuchem orderu Złotego Runa i nakryta koroną, nad którą data: 16 - 21.

Korona i klejnot orderu dzielą u góry i u dołu napis rozpoczynający i kończący się rozetami:

MAGNVS · DVX · LITVAN · RVSS · - · PRVSS · MAS · SAM · LIVON · ZC ·

złoto, Ø68,2 mm, 174,9 g; na powierzchni av. szereg drobnych rys, jedna większa i głębsza za popiersiem

estymacja:

2 200 000 – 2 600 000 PLN

479 400 – 653 600 EUR

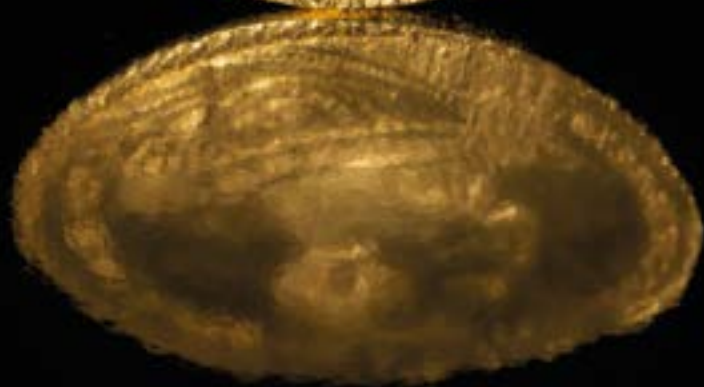
LITERATURA:

Marian Gumowski, Medale Zygmunta III, Kraków 1924, s. 94-97, poz.79;
Marian Gumowski, Samuel Ammon, medalier gdański XVII wieku, Studia Pomorskie, t.II, Wrocław 1957, s. 230-279; Marian Gumowski, Mennica bydgoska, Toruń 1955, s. 156, poz. 949 przywołuje jedynie egzemplarze z kolekcji Czapskiego, bite jako 6 talarów i 100 dukatów.

POCHODZENIE:

Monnaies...M.E.Bourgey, Paris 1974; Stack NY grudzień 1995, poz. 821;
kolekcja Henryka Karolkiewicza, The Extraordinary Collection of Henry V.
Karolkiewicz featuring Polish Coins from a thousand Years, presented by
Karl Stephens, December 6. 2000, poz. 2222; Stacks, The Alicia and Sid
Belzberg Collection, select Polish Rarities, Rosemont, Illinois, April 24.
2008, poz. 1006; Antykwiariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk.

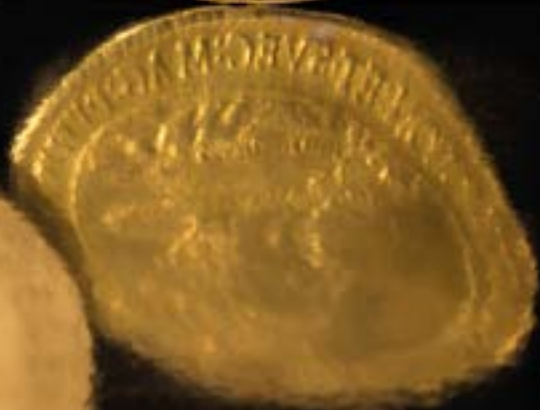
Studukatówka koronna z 1621 r. i wybite jej stemplami monety innych nominatów, w tym opisana powyżej 50-dukatówka, są najwybitniejszym dziełem Samuela Ammona, medaliera gdańskiego z czasów Zygmunta III. Jest to także jedno z najpiękniejszych i najważniejszych dzieł polskiej sztuki medalierskiej oraz najwspanialsza polska moneta. Została ona wybita stemplem przeznaczonym zarówno do złota, jak i srebra. Okazy wybite w złocie znane są o masie 30, 40, 50, 60, 70, 81 (80 jeśli to nie pomyłka; egz. po Niemcewiczu), 90 i 100 dukatów. Ta ostanía multiplikacja jest najwyższym złotym nominałem w mennictwie europejskim w XVII w., o masie 350 g. Niektóre egzemplarze odbite w złocie mają na rancie podaną wartość 60, 70, 100 (dukatów), puncowaną wgłębnie cyframi. Znany jest także egzemplarz, który miał nominał 60 (dukatów) wygrawerowany w tle, przy popiersiu. Wszystkie te okazy z dobitym nominałem są na pewno oryginalnego bicia. W srebrze wybito egzemplarze o masie 3 ½ talara, 4, 5, 6 oraz 10 talarów. Ogromna, jak na 1 ćwierć XVII w., średnica (70 mm) i masa monety, zarówno w odbiciach złotych, jak i srebrnych, a także bogato i wspaniale wykończony stemple świadczą, że jest to zupełnie niezwykłe dzieło w mennictwie polskim. Zdumiewa ono swoim bogactwem i różnorodnością detali. Prof. Marian Gumowski w cytowanej powyżej monografii Samuela Ammona tak pisał o tym dziele „Umieszczony na nim portret królewski jest pełen życia i charakteru, tak że śmiało uważać go można za najlepszy z pomiędzy rozmaitych portretów Zygmunta III, przewyższający nawet obrazy olejne Kobera czy Dolabelli Portret Ammona daje królowi więcej powagi i majestatu, więcej energii”. Dzieło to olśniewające „ bogactwem dekoracji tak zbroi królewskiej, jak tarczy herbowej... mimo mnóstwa szczegółów posiada jeszcze rys monumentalności, jaki na tego typu wyrobach jest bardzo rzadki Jest to niewątpliwie najlepsza praca medalierska Samuela Ammona”.

Tak wielka, piękna i wspaniała moneta – ewenement na skalę europejską – wywołała niewątpliwie zadowolenie monarchy, skoro Zygmunt III udzielił artyście audiencji na Zamku w Warszawie i obdarował go złotym łańcuchem. Nie wiemy niestety jaka była przyczyna wybicia tak wielkiej i efektownej sztuki w złocie – niewątpliwie bardzo ważna – stąd od wieków przypuszcza się, że uczczono w ten sposób polskie zwycięstwo w 1621 r. nad Turkami w bitwie pod Chocimiem, które szerokim echem odbiło się w Europie.

Samuel Ammon umarł w Gdańsku 30 marca 1622 r. w wieku zaledwie 31 lat pozostawiając po sobie dorobek medalierski, w postaci stempli do monet, donatyw i medali. Większość z nich należała do mennicy gdańskiej, kilka do mennicy bydgoskiej. Stemple były przechowywane i dalej sporadycznie użytkowane przez ponad 200 lat. Przed powtórny użyć stemple były mechanicznie czyszczone z korozji, której ulegały, tak że detale reliefu ulegały uszkodzeniu. W efekcie czyszczenia w „nowo bitych” monetach na pięknym tle wśród detali widoczne są ślady czyszczenia korozji zniszczenia stempli.

Do takich też późniejszych odbitek z oryginalnych, ale czyszczonych stempli należy oferowany na aukcji okaz. Ślady korozji stempla widoczne są w literach napisu na awersie. Oferowany okaz ma także niedobicia, tak na awersie (fragment napisu, centralny fragment łańcucha i klejnot orderu Złotego Runa), jak i na rewersie (detale w tarczy herbowej, jej ozdoby u dołu, jak głowa anioła tamże oraz jedno z ogniw łańcucha orderu Złotego Runa). Te niedobicia także sugerują wtórne użycie stempli, na prasie o zbyt małym nacisku, co może być również przyczyną mniejszej niż powszechnie znana (70 mm) średnicy oferowanej monety. Mimo zapewne nieco „późniejszego bicia” oferowany okaz należy uznać za w pełni oryginalny i nadzwyczaj rzadki egzemplarz, zachwycający swoją urodą i efektywnością.

20

**ZYGMUNT III WAZA,
donatya gdańska
półtoradukatowa
(1 1/2 dukata) 1623**

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, rurkowej krezie, w ozdobnej zbroi, na której łańcuch orderu Złotego Runa. Nad koroną data 1619 mała cyframi. Na zbroi w dół inicjały medaliera SA.

W otoku napis rozpoczynający się małą rozetą i rozdzielony u góry koroną: *SIGIS · III · D · G · REX · POL · M · D · L · R · PRVSSIAE*

Rv.: Dwa lwy z owalną tarczą z herbem Gdańska, wspartą na ozdobnej podstawie z inicjałami S – B po bokach. Nad tarczą gałązki palmowe i laurowe rozdzielają datę 16 – 23.

W otoku napis rozpoczynający się arabeską: *EX · AVRO · SOLIDO · CIVITAS · GEDANENSIS · F F*

złoto, 5,18 g; śr. 27 mm; przedziurawiona, minimalnie gięta

estymacja:

65 000 – 75 000 PLN

14 200 – 16 400 EUR

Donatya powyższa, nadzwyczajnej rzadkości, należy do wybitnych dzieł gdańskiej sztuki medalierskiej i jest autorstwa słynnego medaliera gdańskiego Samuela Ammona, którego sygnatura SA znajduje się na awersie. Inicjały S – B na rewersie należą do Stanisława Bermiana, zarządzającego mennicą gdańską od 1618 r. do końca panowania Zygmunta III, a także i później za czasów Władysława IV, aż do 1635 r. Do wybitnia tej donatwy użyto wcześniejszego stempla awersu z 1619 r., wykonując do niej w mennicy gdańskiej tylko stempel rewersu z aktualną datą roczną 1623. O nadzwyczajnej

LITERATURA:

Fb.-; Cz. -: Marian Gumowski, Medale Zygmunta III, Kraków 1924, s. 101-102, nr 85

POCHODZENIE:

ze zbiorów zamku Ericberg (Szwecja); Kuenker, aukcja 145, (09.10.2008) poz. 7014; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, październik 2008.

rzadkości tej donatwy świadczy fakt, że dawniej znana była jedynie z kolekcji Andrzeja hr. Potockiego w Krakowie. Oferowany egzemplarz ze zbiorów zamku Ericberg w Szwecji nie był przed 2008 r. znany numizmatykom polskim i jest aktualnie prawdopodobnie jedynym w handlu antykwarycznym na świecie. Donatya ta – z wyjątkiem tego egzemplarza – nie była notowana na aukcjach numizmatycznych po 1945 r. Zob. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945 – 2002, Warszawa 2003.

21

ZYGMUNT III WAZA, dukat gdański 1628

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, krezie i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa oraz w płaszczu narzuconym na zbroję. W otoku napis: · SIGIS · III · D · G · REX · POL · M · D · [...] R · PR ·

Rv.: Herb Gdańska w owalnej tarczy, trzymanej przez dwa lwy i wspartej na podstawie. Nad tarczą kwiat. W otoku napis: + MONE · AVREA · CIVI · GEDANENSIS · 1628 ·

złoto, 3,47 g; śr. 23 mm

estymacja:

35 000 – 40 000 PLN

7 700 – 8 800 EUR

LITERATURA:

Fb. 10; Czapski 1589 R6

POCHODZENIE:

Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

Bardzo rzadka moneta notowana w handlu tylko jeden raz w 1962 r., Zob. Marek Kaleniecki,

Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945 – 2002, Warszawa 2003, s. 192.

22

ZYGMUNT III WAZA, dukat gdański 1632

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, krezie i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa oraz w płaszczu narzuconym na zbroję. W otoku napis:
· *SIGIS · III · D · G · REX · POL · M · D · L · R · PR* ·

Rv.: Herb Gdańska w owalnej tarczy, trzymanej przez dwa lwy i wspartej na podstawie z literami S – B u dołu. Nad tarczą dekoracja kwiatowa. W otoku, rozpoczynający się rozetą, napis: *MON · AVREA · CIVI · GEDANENSIS · 16 · 32* ·

złoto, 3,50 g; śr. 23 mm

estymacja:

45 000 – 50 000 PLN

9 900 – 10 900 EUR

LITERATURA:

Fb. 10; Czapski 1657 R

POCHODZENIE:

Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk,
listopad 2007

Litery S – B na rewersie monety należą do Stanisława Bermiana, zarządzającego mennicą gdańską od 1618 do 1635 r.

Władysław IV 1633–1648

Tytulatura królewska na monetach:

VLADIS[laus] IV D[ei] GR[atia] REX POL[oniae] MAG[nus] DVX LIT[uaniae] RVSS[iae]
PRVSS[iae] MAS[oviae] SAMO[gitiae] LIVONIAE SMOLENSC[iae] SEVER[iae]
CZERNICH[oviae] Q[ae] NEC NON SVE[corum] GOT[horum] VAND[alorum]
HAE[reditarius] REX

*Władysław IV z Bożej Łaski król Polski, wielki książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza,
Żmudzi, Inflant, Smoleńska, Siewierza, Czernichowa,
a także dziedziczny król
Szwedów, Gotów i Wandalów*

Za panowania Władysława IV działały mennice
w Bydgoszczy, Krakowie, Wilnie, Gdańsku, Toruniu i Elblągu

23

WŁADYSŁAW IV, dukat gdański 1633

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, koronkowym kołnierzu i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa.

W otoku napis:

VLAD : IV · D · G · REX · POL : M : D : L IT · R : PR :

Rv.: Herb Gdańska w owalnej tarczy, trzymanej przez dwa lwy i wspartej na podstawie z literami S – B u dołu.

Nad tarczą dekoracja kwiatowa. W otoku, rozpoczynający się rozetą, napis:

MON · AVREA · CIVI : GEDANENSIS · 16 · 3Z ·

złoto, 3,48 g; śr. 23 mm

estymacja:

38 000 – 42 000 PLN

8 300 – 9 200 EUR

LITERATURA:

Kopicki 7577 R5

POCHODZENIE:

Kazimierz Wonsik, aukcja 6, 16.10.2007, poz. 257;
Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk,
październik 2007

Litery S – B na rewersie monety należą do Stanisława Bermiana, zarządzającego mennicą gdańską od 1618 do 1635 r.

24

**WŁADYSŁAW IV,
donatywa gdańska
półtoradukatowa
(1 ½ dukata) 1634**

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, koronkowym kołnierzu i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa; na ramieniu kokarda spinająca płaszcz. W otoku czteropłatkowa rozeta, nad nią małymi cyframi data: 16 – 34 i dalej napis: *VLADIS : IIII · D : G : REX · POLONIAE : M : D : L IT : RVS : PRVS :*

Rv.: Herb Gdańska w owalnej tarczy, trzymanej przez dwa lwy i wspartej na podstawie, pod którą litery S – B. Nad tarczą dekoracja kwiatowa i data 16 – 34. W otoku, rozpoczynający się ozdobnikiem, napis: *EX · AVRO · SOLIDO · CIVITAS · GEDANENSIS · F : F :*

złoto, 5,23 g; śr. 27 mm; bardzo ładny egzemplarz

estymacja:

75 000 – 80 000 PLN

16 400 – 17 500 EUR

LITERATURA:

Bahrfeldt 8412

POCHODZENIE:

Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, grudzień 2007

Litery S – B na rewersie monety należą do Stanisława Bermiana, zarządzającego mennicą gdańską od 1618 do 1635 r. Obiekt rzadko spotykany w handlu antykwarycznym, ponadto w bardzo ładnym stanie zachowania. Zob.: Warszawskie Centrum Numizmatyczne, aukcja 31, poz.

548. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945–2002, Warszawa 2003, nie notuje tej donatywy w handlu numizmatycznym po II wojnie światowej.

25

**WŁADYSŁAW IV,
półtalar medalowy
koronny, bez daty
[1635-1636], odbity
w złocie, jako 5 dukatów
Mennica: Bydgoszcz**

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami, opadającymi na ramię, w zbroi, na której bogata, koronkowa kreza i łańcuch z orderem Złotego Runa, w płaszczu związanym na ramieniu kokardą, pod którą maskaron (głowa lwa).

U góry półkoliście napis:

VLADIS . IV . D . G . REX . POL . M . DUX . LITV . RVSSIAE

Rv.: Pod koroną owalna, sześciopopłowa, polsko-szwedzka tarcza herbowa, po bokach bogato ozdobiona ornamentami, pomiędzy którymi inicjały I – I, u dołu sygnatura artysty I. – H. oraz order Złotego Runa. Wokoło napis: *PRUS . MAS . SAM . LIV . NEC . NON . – SUE . GOT . VAN . HAERED . REX.*

złoto, 17,03 g; śr. 34,5 mm

estymacja:

320 000 - 400 000 PLN

69 800 - 87 200 EUR

Znakomitej, najwyższej, klasy dzieło sztuki medalierskiej autorstwa wybitnego gdańskiego medaliera Jana Hoehna Starszego, sygnowane przez artystę inicjałami I – H, wykonane dla króla i odbite w złocie w mennicy królewskiej w Bydgoszczy, o czym świadczą inicjały I – I Jakuba Jakobsona, kierownika tej mennicy. Prof. Marian Gumowski twierdził, iż „medal ten [jest] zwany czasem niewłaściwie półtalarem medalowym”. Z twierdzeniem tym trudno jest polemizować, zwłaszcza że stemplem opisanym powyżej odbito okazy zarówno w złocie, jak i to na krążkach różnej

LITERATURA:

Marian Gumowski, Medale Władysława IV, WNA 1938, poz. 50; tenże Mennica Bydgoska, Toruń 1955, s. 191, poz. 1099

POCHODZENIE:

kolekcja Henryka Karolkiewicza, The Extraordinary Collection of Henry V. Karolkiewicz featuring Polish Coins from a thousand Years, presented by Karl Stephens, December 6. 2000, poz. 2276; kolekcja Belzbergów, zob., Stacks, The Alicia and Sid Belzberg Collection, select Polish Rarities, Rosemont, Illinois, April 24. 2008, poz. 1013; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk.

grubości, a więc o różnej masie, w złocie jako 4 lub 5 dukatów. Piękno wykonania i wysokość reliefu świadczą o medalierskim charakterze emisji, zaś waga może wskazywać również na jej monetarne przeznaczenie. Dlatego też podajemy powyżej tradycyjnie przyjętą nazwę monety. Obiekt o znakomitej proveniencji, ze zbioru Henryka Karolkiewicza, skąd w 2000 r. trafił do kolekcji Alici i Sida Belzbergów; ponownie sprzedany w 2008 r. w firmie Stacks, trafił do warszawskiego Antykwariatu Numizmatycznego Pawła Niemczyka.

26

WŁADYSŁAW IV, dukat gdański 1639

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, koronkowym kołnierzu i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa.
W otoku napis: *VLAD · IIIII · D · G · REX · POL · M · D · L IT*
: *RVS · PR*

Rv.: Herb Gdańska w owalnej tarczy, trzymanej przez dwa lwy i wspartej na podstawie z literami G – R po bokach.
Nad tarczą bogata dekoracja kwiatowa.
W otoku, rozpoczynający się rozetą, napis: *MON · AVREA*
CIVITATIS GEDANEN · 1639

złoto, 3,45 g; śr. 23,2 mm

estymacja:

45 000 – 50 000 PLN

9 900 – 10 900 EUR

LITERATURA:
Fb. 15; Cz. 7579 R2

POCHODZENIE:
Antykwiariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, maj 2008

Litery G – R na rewersie monety są inicjałami Gerharda Rogge, zarządcy mennicy gdańskiej w latach 1639–1656.

27

WŁADYSŁAW IV, dukat toruński 1640

Av.: Popiersie króla w prawo, z bujnymi lokami spadającymi na ramię, w koronie, bogatym koronkowym kołnierzu i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa.

W otoku napis: *VLAD : IIII D : G : REX POL · & SVEC : M : D : L : RVS : PRVS :*

Rv.: Anioł z rozpostartymi skrzydłami trzyma okrągłą tarczę z herbem Torunia.

Po bokach data: 16 – 40 oraz litery M – S .

W otoku, rozpoczynającym się rozetą napis: *MONETA AUREA CIVITATIS THORUNEN :*

złoto, 3,48 g; śr. 23,5 mm; piękny, znakomicie zachowany egzemplarz z połyskiem menniczym, stan I

estymacja:

80 000 – 100 000 PLN

17 500 – 21 800 EUR

Inicjały M – S na rewersie monety należą do Melchiora Schirmera, administratora mennicy toruńskiej w latach 1640-1643.

LITERATURA:

Cz. 5197 R5; Kopicki 8299 R6

POCHODZENIE:

Elsen 98,1643; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk

28

WŁADYSŁAW IV, dukat toruński 1645

Av.: Popiersie króla w prawo, z bujnymi lokami spadającymi na szyję, w koronie, bogatym koronkowym kołnierzu i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa, w płaszczu przerzuconym przez prawe ramię. W otoku napis:

VLAD : IIII : D : G : REX POL : M : D : L : RVS : P :

Rv.: Anioł z rozpostartymi skrzydłami trzyma okrągłą tarczę z herbem Torunia.

Po bokach data: 16 – 45 oraz litery G – R .

W otoku, rozpoczynającym się rozetą napis: *MONETA*

AUREA CIVIT : THORUNENSIS .

złoto, 3,23 g; śr. 22,7 mm; dwukrotnie gięty,
mocno wytarty w obiegu, stan III

estymacja:

40 000 – 50 000 PLN

8 800 – 10 900 EUR

POCHODZENIE:

Schweizerischer Bankverein, Basel, Auction 79,
poz. 4577; Antykwiariat Numizmatyczny Paweł
Niemczyk, grudzień 2008

Następcą Melchiora Schirmera w mennicy toruńskiej był
Gerhard Rogge, którego inicjały G – R znajdują się na
rewersie monety.

29

**WŁADYSŁAW IV,
donatywa gdańska
2. dukatowa 1647**

Av.: Popiersie króla w prawo, z bujnymi lokami spadającymi na ramię, w koronie, bogatym koronkowym kołnierzu i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa.

W otoku napis:

VLAD : IIII D : G : REX POL · & SVEC : M : D : L : RVS : PRVS :

Rv.: Panorama miasta Gdańska, nad nią w promieniach napis Jahwe literami hebrajskimi. Pod panoramą herb Gdańska w owalnej tarczy, trzymanej przez dwa lwy, rozdziela datę: 16 – 47 oraz litery G – R.

W otoku, rozpoczynający się trójzątkowym kwiatkiem, napis: *EX AVRO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F :*

złoto, 7,06 g; śr. 31,5 mm

estymacja:

120 000 – 150 000 PLN

26 200 – 32 700 EUR

LITERATURA:

Fb. 21 a; Cz. 1866 R2

POCHODZENIE:

Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

Litery G – R na rewersie donatywy oznaczają Gerharda Rogge, zarządcę i dzierżawcę mennicy gdańskiej w latach 1639–1656.

Jan Kazimierz 1649 - 1668

Tytulatura królewska na monetach:

IOAN[nes] CASIMIR[us] DEI GRA[tia] REX POL[oniae] M[agnus] D[ux] L[ituaniae]
R[ussiae] P[russiae] M[asoviae] SA[mogitia] LI[voniae] SM[olensciae] SEV[eriae]
CZE[rnichoviae] Q[ae] NE[c] NON SVE[corum] GOT[horum] V[andalorum] Q[ue]
H[aereditarius] REX

*Jan Kazimierz z Bożej Łaski król Polski, wielki książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza,
Żmudzi, Inflant, Smoleńska, Siewierza i Czernichowa,
a także dziedziczny król Szwedów, Gotów i Wandalów*

Za panowania Jana Kazimierza działały mennice w Bydgoszczy, Brześciu, Krakowie,
Kownie, Lwowie, Malborku, Oliwie, Poznaniu, Ujazdowie, Wilnie, Wschowie,
Gdańsku, Toruniu i Elblągu

30

**JAN KAZIMIERZ,
dukat koronny 1649
mennica: Kraków**

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami, opadającymi w lokach na ramię, w wieńcu laurowym, w koronkowym kołnierzu i bogatej zbroi, z orderem Złotego Runa na piersiach.

W otoku napis: *IO : CASI : DG - REX · P · MD.*

Rv.: Pod koroną pięciopolowa polsko-litewska tarcza herbowa, ze Snopkiem – herbem rodzowym Wazów – w polu sercowym. Przy koronie data: 16 – 49. Po bokach tarczy litery G – P; wokoło łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa. Korona i klejnot orderu rozdzielają otok, w którym napis:

L · R · P M S · CZ – N · N · S · G · V · H · RE .

złoto, 2,88 g (moneta wokoło obcięta); śr. 21 mm

estymacja:

100 000 – 120 000 PLN

21 800 – 26 200 EUR

Z mennicy krakowskiej wyszły w 1649 r. trzy typy dukatów; wszystkie bite w niewielkich ilościach należą dziś do nadzwyczaj rzadkich monet. Na ich rewersach, po bokach tarczy herbowej, widzimy litery G – P należące do Gerharda Pyrami, zarządcy mennicy w Krakowie w latach 1647–1650. Pomimo obcięcia krążka, zapewne w epoce, w celu oszukańczego pozyskania złota, lub później, z powodu umieszczenia

LITERATURA:

Fb. 90; Czapski –

POCHODZENIE:

Warszawskie Centrum Numizmatyczne, Aukcja 41, poz. 304

monety w oprawie złotniczej, okaz ten prezentuje się dobrze i jest godny najwyższej uwagi.

Moneta ekstremalnie rzadka, której nie było nawet w XIX wieku w największej i najświetniejszej kolekcji monet polskich Emeryka hr. Hutten-Czapskiego (obecnie Muzeum Czapskich, oddział Muzeum Narodowego w Krakowie).

**JAN KAZIMIERZ,
donatywa gdańska
12.dukatowa 1650**

Av.: Popiersie króla w prawo, z bujnymi długimi włosami spadającymi w lokach do ramienia, w koronie, w koronkowym kołnierzu i w zbroi, na której łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa oraz w płaszczu przerzuconym przez prawe ramię.

W otoku, rozdzielonym u góry koroną, napis: *IOAN CASIM : D : G : REX POL : ET SUEC : M : DUX L : RUS : PRUS* : Obwódka wewnętrzna ozdobna, liścienna; obwódka zewnętrzna liniowa, gładka, ciągła.

Rv.: Panorama Gdańska z najważniejszymi budynkami miejskimi, ukryta za potężnymi wałami obronnymi. Nad miastem, dwustrefowo, trzy chmury. Przy najwyższej, u góry, napis Jahwe hebrajskimi literami. Z niej spływa dziewięć promieni i wysuwają się dwie ręce, jedna z gałązkami palmy i kwiatami, druga z mieczem i wagą. Poniżej dwie chmury, z których wysuwają się dwie ręce złożone do modlitwy. Poniżej widoku miasta tarcza z herbem Gdańska, trzymana przez dwa lwy; po bokach data: 16 – 50 oraz litery: G – R. W otoku napis: *REGIA CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT*. Obwódka wewnętrzna ozdobna, liścienna; obwódka zewnętrzna liniowa, gładka, ciągła.

złoto, 40,95 g; Ø 48 mm

estymacja:

220 000 – 240 000 PLN

48 000 – 52 300 EUR

LITERATURA:

Dutkowski, Suchanek, poz. 356

POCHODZENIE:

Kolekcja Henryka Karolkiewicza, Zob., The Extraordinary Collection of Henry V. Karolkiewicz featuring Polish Coins from a thousand Years, presented by Karl Stephens, December 6. 2000, poz. 2336; następnie w kolekcji Belzbergów, Zob., Stacks, The Alicia and Sid Belzberg Collection, select Polish Rarities, Rosemont, Illinois, April 24. 2008; Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk.

Pięknie, artystycznie skomponowana donatywa z 1650 r. jest niewątpliwie dziełem gdańskiego medaliera Jana Hoehna, który jednak nie położył na niej, z nieznanych nam powodów swojej sygnatury. Dzieło wykonane jest jednak na oficjalne zamówienie gdańskiej mennicy miejskiej i z tego powodu posiada na rewersie litery G – R, należące do Gerarda Rogge, kierownika tejże mennicy w czasach Jana Kazimierza. Na rewersie szereg drobnych detali kompozycji ukazuje stosunek gdańszczyzan do Boga, pełen wiary i modlitwy. Jednocześnie boskie ręce ofiarują Gdańskowi pokój i podkreślają dobre rządy oraz upoważniają miasto do stanowienia własnego prawa. Jahwe, czyli sam Bóg opiekuje się miastem, z woli Boga pochodzi jego potęga, a atrybuty umieszczone w rękach wskazują, że sam Bóg dał miastu prawa i miecz dla ich obrony. Oferowana donatywa, jak się wydaje, wybita jest stemplami

przeznaczonymi do srebrnych donatyw o masie talara, z których wykonano także szereg odbitek w złocie o masie portugala czyli 10 dukatów. Takie okazy wybite w srebrze, jak i w złocie, znane są z kolekcji prywatnych, jak i zbiorów muzealnych oraz pojawiają się, wprawdzie niezbyt często, na rynku antykwarycznym. Oferowany egzemplarz jest bity na nieco grubszym krążku – jego masa odpowiada 12 dukatom – i jako taki jest zapewne unikatem. Proweniencja obiektu jest znakomita – z kolekcji Henryka Karolkiewicza w USA, choć nie wiemy kiedy i skąd został do niej pozyskany.

Świetne dzieło gdańskiej sztuki medalierskiej. Obiekt najwyższej klasy w mennictwie gdańskim epoki Jana Kazimierza, o dużym znaczeniu historycznym dla Gdańska.

**JAN KAZIMIERZ,
dwudukat koronny 1655
mennica: Kraków**

Av.: Popiersie króla z długimi włosami, spadającymi w lokach na ramię, w koronie, w zbroi i w płaszczu przewiązanym na ramieniu, z orderem Złotego Runa na piersi.

Pod popiersiem litery I – T.

Po bokach popiersia półkolisty napis:

IOAN : CASIMI : - · DG · REX · P · [.]

Rv.: Pod koroną królewską owalna, ozdobna, pięciopolowa, polsko-litewska tarcza herbowa, ze Snopkiem – herbem rodzimym Wazów – w polu sercowym. U góry, po bokach tarczy, znaki w postaci małych kółek ze strzałkami, pod tarczą bawola głowa i poniżej, już w otoku, w klamrach, litery SCH.

W otoku napis *MONET · AVREA – REGNI · P · 1655*.

złoto, 6,81 g; śr. 27,5 mm

estymacja:

90 000 – 110 000 PLN

19 700 – 24 000 EUR

Litery I – T na awersie monety, pod popiersiem króla, są inicjałami Jana Thamma, wardaina i probierza mennicy w Krakowie w latach 1655-1661. Na rewersie pod tarczą herbową mała bawola (żubrza) głowa – herb Wieniawa należy do Bogusława Leszczyńskiego, podskarbiego wielkiego koronnego w latach 1650 – 1668. Sygnatura SCH odnosi się do Stanisława Chrzastowskiego, administratora mennicy krakowskiej w latach 1655-1658. Dwa znaki nad tarczą, po bokach korony, w postaci małych kółek ze strzałkami, nie zostały dotychczas

LITERATURA:

Fb. 89; Gum. 1834 RR

POCHODZENIE:

Kuenker, aukcja 144 (7/8.10.2008), poz. 4235;
Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk

dokładnie określone i zinterpretowane; w literaturze uważa się je za „znaki mennicze” przynależne wyłącznie monetom krakowskim z 1655 r.

Moneta bardzo rzadka i obecnie sporadycznie występująca w handlu antykwarem, pięknie zachowana, o wielkich walorach historycznych i numizmatycznych.

33

JAN KAZIMIERZ, dwudukat gdański 1658

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami spadającymi na ramię, w wieńcu laurowym związanym z tyłu wstążką, w zbroi, na której łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa, w płaszczu przerzuconym przez prawe ramię.

Popiersie rozdziela u dołu, w otoku, napis: *IOAN : CAS : D. G · REX · POL · & S · M · D · L · R · P ·*

Rv.: Herb Gdańska w owalnej tarczy trzymanej przez dwa lwy. Powyżej bogata kompozycja z gałązki lauru, dwóch gałązek palmowych i wieńca laurowego, rozdziela u góry wewnętrzną obwódkę i napis w otoku. U dołu ozdobna podstawa i litery D – L .

W otoku napis: *MON : AUREA · CIVITATIS · GEDANENS : 1658 ·*

złoto, 6,78 g; śr. 28,5 mm; piękny egzemplarz I-

estymacja:

90 000 - 110 000 PLN

19 700 - 24 000 EUR

LITERATURA:

Czapski 2128 R4

POCHODZENIE:

Kuenker, aukcja 129, poz. 259; Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, listopad 2007

Moneta o wyjątkowo pięknie wykonanych stemplach, zdradzających rękę wybitnego medaliera. Litery D – L na rewersie odnoszą się do Daniela Lesse, zarządcy

mennicy gdańskiej w latach 1657–1685. Egzemplarz doskonale wybity i znakomicie zachowany.

34

JAN KAZIMIERZ, dwudukat gdański 1658

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami spadającymi w lokach na ramię, w koronie, w zbroi, na której łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa. Korona rozdziela u góry otok, w którym napis:

IOH: CAS · D · G · R · POL · & SUEC · M · D · L · R · P ·

Rv.: Herb Gdańska w owalnej tarczy trzymanej przez dwa lwy. Powyżej gałązka lauru i wieniec różany.

Pod tarczą podstawa i litery D - L . W otoku napis:
MON : AUREA CIVITAT. GEDANENS.1658.

złoto, 3,46 g; śr. 25 mm; bity pękniętym stemplem rv.
(u góry w otoku)

estymacja:

50 000 - 60 000 PLN

10 900 - 13 100 EUR

LITERATURA:

Fb. 24; Czapski 2129 R; Gumowski, Podręcznik, 1907;
Kopicki 7659 R4

POCHODZENIE:

Hess-Divo, Zurych, aukcja 309 (28.04.2008),
poz. 460; Antykwarjat Numizmatyczny Paweł
Niemczyk, maj 2008

35

**JAN KAZIMIERZ,
dwudukat koronny 1660
mennica: Kraków**

Av.: Popiersie króla z długimi włosami, spadającymi na ramię, w koronie, w zbroi, na której płaszcz spięty na ramieniu ozdobną broszą. W otoku napis: *IO · CASIMIR · D · G · - · POL · ET · SVE · REX*, rozdzielony u dołu krukiem z pierścieniem w dziobie, który siedzi na podkowie.

Rv.: Pod koroną królewską okrągła, ozdobna, pięciopolowa, polsko-litewska tarcza herbowa, ze Snopkiem – herbem rodzowym Wazów – w polu sercowym. Wokół tarczy łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa.

W otoku, rozdzielonym u dołu klejnotem orderu i literami T·L·B, napis:
MONETA · AVRE · - · REGN · POL · 1660.

złoto, 6,91 g; śr. 27,2 mm

estymacja:

90 000 - 110 000 PLN

19 700 - 24 000 EUR

LITERATURA:

Fb. 89; Czapski 2159; Gumowski, Podręcznik, 1827.

POCHODZENIE:

kolekcja George Gund III, aukcja Stack NY 2007, poz.3166; Antykwiariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, sierpień 2007

Na awersie monety kruk z pierścieniem w dziobie, który siedzi na podkowie, to herb Ślepowron, należący do podskarbiego wielkiego koronnego Jana Kazimierza Krasińskiego, pełniącego swą funkcję w latach 1659-

1668. Na rewersie litery T·L·B odnoszą się do Tytusa Liwiusza Boratiniego, przedsiębiorcy mennicznego w Krakowie w latach 1658-1661.

36

**JAN KAZIMIERZ,
półdukat koronny 1660
mennica: Kraków**

Av.: Głowa króla wraz z szyją w prawo, z długimi włosami spadającymi w lokach na szyję, w wieńcu laurowym, związanym z tyłu wstążką.

Poniżej litery: T · L · B .; po bokach półkoliście napis:
IOAN · - CAS · REX .

Rv.: Orzeł polski w koronie z tarczą ze Snopkiem – herbem rodzowym Wazów – na piersiach. U dołu kruk z pierścieniem w dziobie, siedzący na podkowie.

Wokoło, rozpoczynający się u góry rozetą, napis:
MON · AVREA – REG · POL · 1660.

złoto, 1,74 g; śr. 16 mm; odbity nieco niecentrycznie, lekko zgięty

estymacja:

28 000 – 32 000 PLN

6 200 – 7 000 EUR

Na rewersie monety kruk z pierścieniem w dziobie, który siedzi na podkowie, to herb Ślepowron, należący do podskarbiego wielkiego koronnego Jana Kazimierza Krasińskiego, pełniącego swą funkcję w latach 1659-

LITERATURA:

Fb. 91; Czapski 2161 R4

POCHODZENIE:

Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, wrzesień 2008

1668. Na awersie litery T-L-B odnoszą się do Tytusa Liwiusza Boratiniego, przedsiębiorcy menniczego w Krakowie w latach 1658-1661.

37

JAN KAZIMIERZ, dukat elbląski 1661

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami spadającymi w lokach na ramię, w koronie, w koronkowym kołnierzu i w zbroi, na której łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa.

W otoku napis:

IOAN · CAS · D · G · REX · POL & SVEC · M · D · L · R · P ·

Rv.: Owalna, ozdobna, tarcza z herbem Elbląga, nad nią głowa anioła z rozpostartymi w dół skrzydłami.

W otoku napis:

MON NOVA AVREA CIVITAT ELBINGENSIS 1661.

złoto, 3,40 g; śr. 22–23 mm; lekko gięty, minimalnie zapilowany na rancie; ładnie zachowany

estymacja:

300 000 – 350 000 PLN

65 400 – 76 300 EUR

Dukaty elbląskie Jana Kazimierza pochodzą z lat 1658, 1661, 1663 i wszystkie należą do nadzwyczaj rzadkich. Znane egzemplarze oferowanego dukata przechowywane są jedynie w zbiorach Gabinetu Numizmatycznego w Kunsthistorisches Museum w Wiedniu, Gabinetu Numizmatycznego Państwowego Ermitaża w Petersburgu oraz w kolekcji Czapskiego w Muzeum Narodowym w Krakowie; jeden egzemplarz znajdował się w słynnym skarbie monet odkrytym w Koszycach. Przez ostatnie 100 lat na aukcjach licytowano jedynie rocznik 1658 – w Chicago w 1988 r.,

LITERATURA:

Czapski 2204 R8

POCHODZENIE:

Warszawskie Centrum Numizmatyczne, aukcja 56, poz. 368 (szacunek 175 000 / sprzedaż 324.800 (wraz z 12% opłatą aukcyjną); tam masa monety 3,42 g

następnie u Kuenkera w Osnabrueck w Niemczech w 1995 r. i moneta ta znajduje się obecnie w zbiorze Hansa Pfaula w Niemczech. Dukatów elbląskich z lat 1661 (poza oferowanym przez nas egzemplarzem) i 1663 nie notują katalogi aukcyjne. Zob. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945 – 2002, Warszawa 2003

Ekstremalnie rzadka moneta o wielkim znaczeniu dla mennictwa i dla historii Elbląga.

38

JAN KAZIMIERZ, dukat gdański 1662

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami, spadającymi w lokach na ramię, w koronie, w zbroi i w płaszczu, z łańcuchem orderu Złotego Runa.
W otoku napis:

IOH · CAS · D G REX POL · & SUEC · M · D · L · R · P

Rv.: Herb Gdańska w owalnej tarczy trzymanej przez dwa lwy. Powyżej gałązki, zapewne korala, róża i wieniec różany. Pod tarczą niewielka podstawa, w której owalny medalion z lwem kroczącym w lewo; po bokach litery D – L .

W otoku napis: *MON : AUREA CIVITAT · GEDANENS.1662 .*

złoto, 3,48 g; śr. 24,5 mm; pięknięcie stempla na av.;
stan zachowania bliski menniczego II+

estymacja:

50 000 – 60 000 PLN

10 900 – 13 100 EUR

Umieszczony na rewersie monety lew kroczący w lewo oraz litery D – L należą do Daniela Lesse, zarządcy mennicy gdańskiej w latach 1657-1685.

LITERATURA:

Czapski 2427; Kopicki 7666 R3

POCHODZENIE:

La Galerie Numismatique, aukcja XI, poz.198;
Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

Moneta w pięknym stanie zachowania, bliskim stanu menniczego, należy obecnie do rzadkości.

Obiekt godny polecenia do każdej kolekcji.

39

JAN KAZIMIERZ, dwudukat koronny 1664 mennica: Kraków

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami, spadającymi w lokach na ramię, w koronie, w zbroi, w płaszczu spiętym na ramieniu ozdobną broszą. Na płaszczu łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa. W otoku napis:

IOAN : CAS · D G · REX POL · & S · M · D L · R P ·

Rv.: Pod koroną królewską, dziewięciopolowa, polsko-litewsko-szwedzka tarcza herbowa, ze Snopkiem – herbem rodzowym Wazów – w polu sercowym. Wokół tarczy łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa i po bokach litery A – T.

W otoku, rozdzielonym u dołu klejnotem orderu, napis:
MONETA AVREA – REG · POL · 1664.

złoto, 6,85 g; śr. 29,5 mm; ślad po zawieszce; stara patyna

estymacja:

60 000 – 70 000 PLN

13 100 – 15 300 EUR

Rzadki wariant monety bez herbu podskarbiego wielkiego koronnego, odpowiadającego za mennice królewskie, którym był wówczas Jan Kazimierz Krasieński, herbu Ślepowron. Litery A – T na rewersie odnoszą się do Andrzeja Tymfa, dzierżawcy mennic krakowskiej, lwowskiej i bydgoskiej w latach 1661-1667. Od tego Andrzeja Tymfa i bitych przez niego złotych o znacznie obniżonej w stosunku do nominalu zawartości srebra

LITERATURA:

Gumowski 1855; Kopicki 1920 R6

POCHODZENIE:

Tadeusz Kałkowski w Krakowie (1899-1979) ?

[Certyfikat wystawiony do tej monety 28.02.2008 r. przez Antykwiariat Numizmatyczny Pawła Niemczyka w Warszawie (tamże masa monety 6,852 g) podaje, iż moneta pochodzi z kolekcji Kałkowskiego. Zachowana przy monecie kopertka z dawnego zbioru nie wskazuje na tę proveniencję. O Tadeuszu Kałkowskim i jego kolekcji zob. Numizmatyk Krakowski, Nr. 1/2019 (385), maj-czerwiec 2019, tamże publikowane wzory kopetek, s. 42]. Moneta zakupiona w lutym 2008 r. w Antykwaracie Numizmatycznym Pawła Niemczyka. Porównaj proveniencję poz. 9.

pochodzi słynne powiedzenie „Dobry żart Tymfa wart”. Wybicie omyłkowej monety w mennicy królewskiej bez herbu podskarbiego, nie należało niewątpliwie do kategorii żartów, a było przewinieniem, z którego dzierżawca mennicy musiał się zapewne tłumaczyć. Fakt tej omyłki jest zapewne przyczyną dużej rzadkości monety. Moneta bardzo rzadka i interesująca.

40

JAN KAZIMIERZ, dwudukat toruński 1664

Av.: Popiersie króla w prawo, z bujnymi włosami, spadającymi w lokach do ramienia, w koronie, prostym kołnierzu i w zbroi, na której płaszcz, spięty na ramieniu broszą; na płaszczu łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa.

W otoku napis: *IOAN · CAS · D · G · R · POL & SVE · M · D · L · RVS · P ·*

Rv.: Anioł z rozpostartymi skrzydłami trzyma owalną, ozdobną, tarczę z herbem Torunia. Nad głową anioła mała gwiazdka. Po bokach tarczy data: 16 – 64 oraz litery HD – L .

W otoku napis: *MONETA · NOVA · AVREA CIVI · THORUNEN ·* .

złoto, 6,86 g; śr. 29,4–30,4 mm; lekko zgięty, ładnie zachowany, stan II –

estymacja:

60 000 – 70 000 PLN

13 100 – 15 300 EUR

LITERATURA:

Gumowski 1959; Kopicki 8362 R6

POCHODZENIE:

Sergiusz Stube, Poznański Dom Aukcyjny, aukcja 11, poz. 524; Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, kwiecień 2008

Litery HD – L na rewersie monety należą do Hansa Dawida Lauera, mincownika I wardajna mennicy toruńskiej w latach 1649–1668. Jego znakiem jest

też mała gwiazdka, umieszczona nad głową anioła trzymającego tarczę z herbem Torunia.

41

**JAN KAZIMIERZ,
półdukat litewski 1665
mennica: Wilno**

Av.: Głowa króla wraz z szyją w prawo, z długimi włosami spadającymi w lokach na szyję, w wieńcu laurowym, związanym z tyłu wstążką.

Poniżej litery: · T L · B · ; po bokach półkoliście napis: IOA · CAS · REX · PO · [...] · obwódka perełkowa.

Rv.: Pod mitrą księżęcą Pogoń litewska – jeździec na koniu w lewo, w prawej podniesionej do góry ręce trzyma nad głową miecz; poniżej monogram z liter H K P L . Wokoło napis: MON · AVR · MAG · DVC · LIT · 1665. Obwódka perełkowa.

złoto, 1,75 g; śr. 16,3 mm, wyśmienity stan zachowania, moneta niespotykanej urody

estymacja:

40 000 - 45 000 PLN

8 800 - 9 900 EUR

LITERATURA:

Czapski 5926 R2; Gumowski 1890; Kopicki 3629 R2

POCHODZENIE:

The New York Sale, aukcja 17, poz. 888; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

Litery T · L · B na awersie należą do Tytusa Liwiusza Boratiniego, zarządcy mennicy wileńskiej w latach 1660-1665. Monogram z liter H K P L na rewersie oznacza

Hieronima Krzyszpina Kirszensteina, podskarbiego wielkiego litewskiego w latach 1662-1676.

42

**JAN KAZIMIERZ,
półdukat litewski 1665
mennica: Wilno**

Av.: Głowa króla wraz z szyją w prawo, z długimi włosami spadającymi w lokach na szyję, w wieńcu laurowym, związanym z tyłu wstążką. Poniżej litery: T · L · B; po bokach półkuliście napis: · IOAN · - CAS · REX · obwódka perełkowa.

Rv.: Pod mitrą księżęcą Pogoń litewska – jeździec na koniu w lewo, w prawej podniesionej do góry ręce trzyma nad głową miecz; poniżej monogram z liter H K P L . Wokoło napis: MON · AVR · MAG · DVC · LIT · 1665. Obwódka perełkowa.

złoto, 1,74 g, śr. 15 mm

estymacja:

35 000 – 40 000 PLN

7 700 – 8 800 EUR

LITERATURA:

Gumowski, Handbuch, 1891; Kopicki 3630; Ivanauskas, Coins of Lithuania, 1199:278

POCHODZENIE:

Sergiusz Stube, Poznański Dom Aukcyjny, aukcja 11, poz. 526; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, kwiecień 2008

Litery T · L · B na awersie należą do Tytusa Liwiusza Boratiniego, zarządcy mennicy wileńskiej w latach 1660-1665. Monogram z liter H K P L na rewersie oznacza

Hieronima Kriszпина Kirszensteina, podskarbiego wielkiego litewskiego w latach 1662-1676.

Michał Korybut Wiśniowiecki 1669–1673

Tytulatura królewska na monatach:
MICHAEL D[ei] G[ratia] REX POLONiarum M[agnus]
D[ux] LITUANIAE RUSS[iae]
PRUSS[iae]

Michał z Bożej Łaski król Polski, wielki książę Litwy, Rusi, Prus

Za panowania Michała Korybuta działała mennica koronna w Bydgoszczy
oraz mennice miejskie w Gdańsku, Toruniu i Elblągu

43

**MICHAŁ KORYBUT WIŚNIOWIECKI,
donatywa gdańska 3-dukatowa,
bez daty**

Av.: Popiersie króla w prawo, z gęstymi, bujnymi włosami, spadającymi w lokach na ramię, a także na pierś, w wieńcu laurowym, związanym z tyłu kokardą, w płaszczu związanym na ramieniu.. Pod ramieniem monogram IH .

Wokoło napis: *MICHAEL D · G REX POL · M · D · L · R · PRUS ·*

Rv.: Panorama miasta Gdańska, nad nią w owalu napis Jahwe literami hebrajskimi i liczne promienie; u dołu, owalna tarcza z herbem Gdańska, trzymana przez dwa lwy .

W otoku napis: *REGIA CIVITAS GEDANENS : FIERI FE ·*

złoto, 10,43 g, średnica 35,2 mm

estymacja:

180 000 - 240 000 PLN

39 300 - 52 300 EUR

LITERATURA:

Czapski 7716 R7

POCHODZENIE:

Schweizerischer Bankverein, Basel, Aukcja 34 (1994 r.), poz. 2447; kolekcja Henryka Karolkiewicza, zob. The Extraordinary Collection of Henry V. Karolkiewicz featuring Polish Coins from a thousand Years, presented by Karl Stephens, December 6. 2000, poz.2335; kolekcja Belzbergów, zob., Stacks, The Alicia and Sid Belzberg Collection, select Polish Rarities, Rosemont, Illinois, April 24. 2008; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk.

Donatywa ta jest dziełem medaliera gdańskiego Jana Hoehna Młodszego, jak wskazuje sygnatura umieszczona na awersie pod popiersiem króla. Znakomite dzieło

gdańskiej sztuki medalierskiej z 70-tych lat XVII wieku. Dziś już niezbyt często pojawiające się w handlu antykwarycznym.

Jan III Sobieski 1674-1696

Tytulatura królewska na monetach:

IOAN[nes] III D[omi]n[us] G[ra]t[ia] REX POL[oniae] M[agnus] D[ux] L[itu]aniae R[ussiae]
P[ru]ssiae MASO[viae] SAM[ogitia] KYOV[ia] VOL[hynia] PODOL[ia]
POD[olia] LIV[onia] SM[olenscia] S[everia] C[ernihovia]

*Jan III z Bożej Łaski król Polski, wielki książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmudzi,
Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Inflant, Smoleńska, Siewierza, Czernichowa*

Za Jana III Sobieskiego działały mennice koronne w Bydgoszczy i Krakowie
oraz mennica miejska w Gdańsku

44

**JAN III SOBIESKI,
medal ALMA URBS CRACOVIA
1677, bity w złocie o wadze
3 dukatów
mennica: Kraków**

Av.: Popiersie króla w prawo, w wieńcu laurowym i płaszczu przewiązanym na prawym ramieniu. Wokoło napis: *JOANNES III D. G. REX POL. M. D. LIT. RUS. PR.*

Rv.: Panorama miasta Krakowa, nad którą dwie chmury i promienie słońca; pod panoramą, w dwóch wierszach, data: MDCLXXVII, monogram lh oraz napis: *APR.*
W dolnym półto toku napis: *ALMA URBS CRACOVIA.*

złoto, 10,27 g; śr. 36 mm; bity pękniętym stemplem, także krążek monety pęknięty od strony av. i rv., na av. niewielkie wykruszenie powierzchni oraz wyryta rzymska cyfra III; poza tym piękny, połyskowy egzemplarz II+

estymacja:

90 000 – 110 000 PLN
19 700 – 24 000 EUR

LITERATURA:
Czapski 2424 R1

POCHODZENIE:
Kroisos Collection, Auction Stacks NY, poz. 3092;
Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

Autorem medalu, jak wskazuje sygnatura lh na rewersie, jest gdański medalier Jan Hoehn Młodszy, który był, tak jak jego ojciec nadwornym medalierem królów polskich. Medal wybity prawdopodobnie z okazji ponownego

otwarcia mennicy królewskiej w Krakowie, w kwietniu 1677 r.
Piękny medal o dużym znaczeniu historycznym dla dziejów mennictwa polskiego i historii miasta Krakowa.

45

JAN III SOBIESKI, dukat gdański 1677

Av.: Popiersie króla w prawo, w wieńcu laurowym i płaszczu przewiązanym na prawym ramieniu.

Wokóło napis: *IOAN · III D · G · REX POL · M · D · L · R · P ·*.

Rv.: Owalna tarcza z herbem Gdańska, trzymana przez dwa lwy; nad tarczą kwiat róży i wieniec różany; pod tarczą ozdobna podstawa i litery D – L . W otoku napis:

MON · AUREA CIVITAT · GEDANENS · 1677 .

złoto, 3,49 g; śr. 24 mm; bardzo ładny egzemplarz II

estymacja:

45 000 – 55 000 PLN

9 900 – 12 000 EUR

Moneta oznaczona na rewersie inicjałami D – L, należącymi do Daniela Lesse, zarządcy mennicy gdańskiej aż do roku 1685.

LITERATURA:

Fb. 36; Czapski 2437 R2

POCHODZENIE:

Hess-Divo, aukcja 309, poz.462; (tam 3,52 g);

Antykwiariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, maj 2008

46

JAN III SOBIESKI, dukat gdański 1683

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w bogatej zbroi z maskaronem na ramieniu oraz Orderem Świętego Ducha na wstędze, na piersi. W otoku napis:
JOAN · III D · G · REX POL · M · D · L · R · PR ·

Rv.: Owalna tarcza z herbem Gdańska, trzymana przez dwa lwy; nad tarczą trzy kwiaty róży i wieniec różany; pod tarczą ozdobna podstawa i litery D – L .
W otoku napis: *MON · AUREA CIVITAT · GEDANE · 1683 ·*

złoto, 3,50 g; śr. 25 mm; nieznaczne uderzenia na rancie

estymacja:

30 000 – 35 000 PLN

6 600 – 7 700 EUR

Moneta oznaczona na rewersie inicjałami D – L, należącymi do Daniela Lesse, zarządcy mennicy gdańskiej aż do roku 1685.

LITERATURA:

Fb. 36; Czapski 2478 R1; Kopicki 7692 R3

POCHODZENIE:

Kuenker, aukcja 140, poz. 422; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, lipiec 2008

47

JAN III SOBIESKI, dukat gdański 1688

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w bogatej zbroi z maskaronem na ramieniu oraz Orderem Świętego Ducha na wstędze, na piersi. W otoku napis:
IOAN · III D · G · REX POL · M · D · L · R · PR ·

Rv.: Owalna tarcza z herbem Gdańska, trzymana przez dwa lwy; nad tarczą trzy kwiaty róży i wieniec różany; pod tarczą ozdobna podstawa z gałązkami róży po bokach. W otoku napis: *MON · AUREA CIVITAT · GEDAN* rozeta i data: 1688

złoto, 3,42 g; śr. 24,3 mm; wytarte w obiegu wyższe partie reliefu av., ale w tle zachowany polysk menniczy, zwłaszcza na rv.; II

estymacja:

30 000 - 35 000 PLN

6 600 - 7 700 EUR

LITERATURA:

Fb. 36; Slg. Marienburg 8578; Czapski 2503 R2; Gumowski 2046; Kopicki 7693 R3

POCHODZENIE:

Westfaelische Auktiongesellschaft, Arnberg, aukcja 46, poz. 3128; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, marzec 2008

Dukat z 1688 r. jest jedną z nielicznych złotych monet gdańskich bitych bez znaków mincerskich.

August II Mocny 1697–1733

Tytulatura królewska na monetach:

AUGUSTUS II D[ei] G[ratia] REX POL[oniae] M[agnus] D[ux] LIT[uaniae] R[ussiae]
P[russiae] DUX SAX[oniae] I[uliaciae] C[iliviae] M[ontium] A[ngariae] &
W[estphaliae] SAC[ri] ROM[ani] IMP[erii] ARCHIM[arschallus] ET ELECT[or]

*August II z Bożej Łaski król Polski, Wielki książę Litwy, Rusi, Prus, książę Saksonii,
Juelich, Kleve i Bergu oraz Westfalii, pierwszy marszałek i elektor Świętego
Cesarstwa Rzymskiego*

Za Augusta II Mocnego mennice koronne były nieczynne. Monety polskie, dla Korony, bite były w Lipsku. Dla Litwy w latach 1706–1707 działała mennica w Grodnie. Za Augusta II były też czynne mennice miejskie: w Gdańsku w 1698 i 1715 r., Toruniu w 1702 oraz w Elblągu w 1713 r.

48

AUGUST II MOCNY, dukat toruński 1702

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami spadającymi w lokach na ramię, w zbroi i płaszczu związanym na ramieniu. Wokoło napis:
AUGUST : II · D G · REX POL · M · D L · N P · EL · S ·

Rv.: Anioł z rozpostartymi skrzydłami trzyma okrągłą, ozdobną tarczę z herbem Torunia; po bokach data: 17 – 02. W otoku, rozpoczynający się gwiazdką, napis:
MONETA AVREA · CIVIT. THORVNENSIS

złoto, 3,48 g; śr. 24,5 mm

estymacja:

55 000 – 65 000 PLN

12 000 – 14 200 EUR

Mennica toruńska była nieczynna przez prawie całe panowanie Augusta II. Otwarto ją tylko w 1702 r., bijąc dukaty i w 1703 r. w celu wybitcia medalu na pamiątkę oblężenia miasta. Prof. Marian Gumowski, Dzieje mennicy toruńskiej, Toruń 1961, s. 163. o dukacie toruńskim z 1702 r. tak pisał:

„Para stempli do takiego dukata była przed laty w Muzeum Miejskim w Toruniu i ona to służyła do odcisków dukata na starych i nowszych talarach. Są jednak również i dukaty o dobrej wadze i ziarnie [próbie], które mogą być albo starego, albo nowego bicia. W katalogu licytacyjnym zbioru hr. Henryka Steckiego [aukcja u Hamburgera, Frankfurt a.M. 1875, nr 1783] znajduje się wzmianka, że to w 1845 r. odbito starymi toruńskimi stemplami niewielką ilość okazów dukata, które wnet rozprzedano między zbiory. Pilnowano się jednak, by i te nowe odbitki miały dobrą wagę i dukatowe złoto”.

Po raz pierwszy rysunek dukata toruńskiego z 1702 r. zamieścił Karol Beyer w swym Skorowidzu pod

LITERATURA:

Fb. 67; Czapski 2625 R6; Gumowski 2073

POCHODZENIE:

Spink, aukcja 196, 24–25.09.2008, poz. 706;
Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk,
październik 2008

nr 729, a profesor Gumowski w wymienionej powyżej monografii mennicy toruńskiej notuje dwie odmiany tej monety ze zbiorów Czapskiego i Beyera, które różnią się jedynie w interpunkcji (dwukropek lub kropka) po słowie *MONETA* na rewersie (s. 163, poz. 1170 i 1171).

Jak wynika z informacji w katalogu zbioru hr. Henryka Steckiego wykonane w 1702 r. stemple przeleżały w Toruniu ponad 140 lat po czym zostały ponownie użyte i wybito nimi „nowe” dukaty 1702 r. Praktyka „nowego bicia” rzadkich dawnych monet starymi stemplami dla celów kolekcjonerskich rozpowszechniła się w XIX w. Odbitki takie noszą zwykle ślady skorodowanych stempli w postaci tzw. gradu na powierzchni. Tam gdzie nie usunięto produktów korozji wady idą w głąb krążka monety, tam gdzie stempel przeszlifowano i dokładnie oczyszczono z korozji na powierzchni krążka pojawiają się punktowo niewielkie wypukłości. Większość dukatów toruńskich 1702 r. jest nowego bicia i ma tę drugą wadę szczególnie widoczną na awersie. Dotyczy to także oferowanego egzemplarza.

Stanisław August Poniatowski 1766-1795

Tytulatura królewska na monetach:

STANISLAVS AVGVST[us] D[omi]ni G[ra]tia REX POL[oniae] M[agnus] D[ux] L[ithuaniae]
R[ussiae] P[ru]ssiae

Stanisław August z Bożej Łaski król Polski, wielki książę Litwy, Rusi, Prus

Za Stanisława Augusta działały mennice koronne w Krakowie, w latach 1765-1768, i w Warszawie od 1765 do 1795 r., a także mennice miejskie: w Gdańsku, w latach 1764-1767 i 1793 oraz w Toruniu, w latach 1764-1766.

49

STANISŁAW AUGUST PONIAŃSKI, dukat koronny 1770

Av.: Stojąca postać króla, zwrócona w prawo, w koronie i w płaszczu gronostajowym, z jabłkiem królewskim w wysuniętej do przodu lewej ręce oraz berłem trzymanym w prawej ręce i wspartym na ramieniu, rozdziela datę 17 – 70. Wokoło napis: *STANISLAUS AUG . – D . G . REX POL M . D . L .* Obwódka perełkowa.

Rv.: Kwadrat, którego boki ozdobione po zewnętrznej stronie dekoracją roślinną.

W kwadracie, w pięciu wierszach, napis: *MONETA / AUREA / POLONI. / AD LEG. / IMPER.* Pod kwadratem, przy krawędzi, litery I – S .

złoto, 3,08 g; śr. 21 mm; mocno wytarty w obiegu, nieznacznie zgięty

estymacja:

30 000 – 35 000 PLN

6 600 – 7 700 EUR

LITERATURA:

Fb. 103; Czapski 3118 R4; Kopicki 2504 R4

POCHODZENIE:

Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, październik 2008

Na monecie umieszczono wyjątkowo rzadki w polskim mennictwie wizerunek króla w całej postaci. Wizerunek ten jest dziełem Jana Filipa Holzhaeussera, nadwornego medaliera Stanisława Augusta i pierwszego medaliera mennicy warszawskiej. Pierwowzór ten powstał w 1766 r.

i był przez medaliera sygnowany. Następnie według tego wzoru bito dukaty aż do 1772 r. Nie są one już jednak sygnowane przez Jana Filipa Holzhaeussera. Litery I – S na rewersie monety należą do Justyna Schroedera, mincerza warszawskiego w latach 1768–1772.

50

**STANISŁAW AUGUST
PONIATOWSKI,
dwuzłotówka koronna,
próbna 1771,
odbita w złocie**

Av.: Głowa króla z włosami przewiązanymi opaską, wokół napis: *STANISLAUS AUGUST. D. G. REX POL. M.*
D. L. Obwódka szeroka, ciągła.

Rv.: Ręka tocząca monetę po kamieniu probierczym, u góry półkółkiem napis: *EXPERTUS CREDIT*, w odcinku u dołu data 1771. Obwódka szeroka, ciągła.

złoto, 7,99 g; śr. 27 mm; moneta odbita nieco niecentrycznie, niedobita na av. i rv., wytarta (?)

estymacja:

80 000 - 100 000 PLN

17 500 - 21 800 EUR

Moneta jest dziełem Jan Filipa Holzhaeussera, nadwornego medaliera Stanisława Augusta i pierwszego medaliera, założonej przez króla w 1764 r. Mennicy Warszawskiej. W 1771 r. wykonał on serię srebrnych monet próbnych o nominałach od grosza do talara z napisami i wizerunkami odnoszącymi się do ówczesnej technologii menniczej. Niektóre z tych monet zostały także odbite w złocie, zapewne w niewielu egzemplarzach. Były to: dwugrosz z salamandrą w płomieniach i napisem *NON TIMET*, złotówka z tygłem menniczym i napisem *PROBATUS MELIOR*, oferowana powyżej dwuzłotówka oraz talar z wagą i napisem *DAT IUSTI PRETIUM*. Trzy z takich odbitek w złocie – dwugrosz, dwuzłotówkę oraz talar – posiadał

LITERATURA:

Gumowski 2422a RR; Kopicki 2397 R8; Adam Więcek, Jan Filip Holzhaeusser (1741–1792), nadworny medalier Stanisława Augusta, Warszawa 1993, s. 92, poz. 115.

POCHODZENIE:

Muenzen und Medaillen AG, Basel, 1970, lista skł., poz. 144; Eldorado Coin Galerie Inc., aukcja październik 1994; kolekcja Henryka Karolkiewicza, The Extraordinary Collection of Henry V. Karolkiewicz featuring Polish Coins from a thousand Years, presented by Karl Stephens, December 6. 2000, poz. 2485; Stacks, The Alicia and Sid Belzberg Collection, select Polish Rarities, Rosemont, Illinois, April 24. 2008, poz. 1018 (szacunek 8–10 000 USD); Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, maj 2008.

na przełomie XIX i XX wieku Kazimierz hr. Sobański w Guzowie koło Żyrardowa, który swą kolekcję zapisał w 1909 r. w testamentem warszawskiemu Muzeum, obecnie Muzeum Narodowemu w Warszawie. Z kolekcji tej zaginęły w czasie II wojny światowej prawie wszystkie monety złote, w tym także złote odbitki próbnych monet z 1771 r.

Oferowana dwuzłotówka próbna 1771 r. odbita w złocie jest aktualnie prawdopodobnie jedynym egzemplarzem jaki znajduje się w handlu antykwarycznym. Moneta o dużym znaczeniu historycznym dla mennictwa epoki Stanisława Augusta i numizmatyki polskiej.

51

**STANISŁAW AUGUST
PONIATOWSKI,
dukat koronny 1790**

Av.: Głowa króla z długimi włosami, dwa loki spadają na szyję.

Wokoło napis: *STANISLAUS AUG.D.G.REX.POL.M.D.L.*
Obwódka perłkowa.

Rv.: W wieńcu z dwóch gałązek lauru związanych u dołu, w pięciu wierszach, napis: *AUREUS / NUMMUS / POLONIAE / ANNO / 1790*. U dołu pomiędzy gałązkami litery E. – B.

złoto, 3,48 g; śr. 21,5 mm; nieznacznie gięty; minimalne uszkodzenia na rancie; poza tym bardzo ładny egzemplarz.
II/II-

estymacja:

25 000 - 35 000 PLN

5 500 - 7 700 EUR

LITERATURA:

Kopicki, Katalog, t. III, s. 269, poz. 440.5

POCHODZENIE:

Kuenker, aukcja 139, poz. 7659; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, maj 2008.

Litery E –B na rewersie monety są inicjałami Efraima Brenna, mincerza warszawskiego w latach 1774–1792.

52

**STANISŁAW AUGUST
PONIATOWSKI,
dukat koronny 1791**

Av.: Głowa króla z długimi włosami spadającymi w lokach na szyję.

Wokoło napis: *STANISLAUS AUG.D.G.REX POL.M.D.L.*
Obwódka perełkowa.

Rv.: W wieńcu z dwóch gałązek lauru związanych u dołu, w pięciu wierszach, napis: *AUREUS / NUMMUS / POLONIAE / ANNO / 1791*. U dołu pomiędzy gałązkami litery E. – B. Obwódka perełkowa.

złoto, 3,49 g; śr. 22 mm; piękny, centrycznie wybity egzemplarz z pełnym połyskiem menniczym.
Moneta bardzo rzadka w takim stanie zachowania; l-

estymacja:

25 000 – 30 000 PLN

5 500 – 6 600 EUR

LITERATURA:
Kopicki 2532 R2

POCHODZENIE:
Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk,
październik 2007

Litery E – B na rewersie monety są inicjałami Efraima Brenna, mincerza warszawskiego w latach 1774–1792.

Powstanie Listopadowe 1830-1831

Monety biła Mennica Warszawska podporządkowana
w czasie powstania Bankowi Polskiemu.

53

POWSTANIE LISTOPADOWE, dukat 1831 odmiana z kropką przed pochodnią mennica: Warszawa

Av.: Stojąca postać rycerza, zwrócona w prawo, w hełmie i w zbroi, z pękiem strzał w lewej wyciągniętej do przodu ręce, w prawej trzyma miecz oparty na ramieniu, rozdziela datę 18 – 31.

Wokoło, przy krawędzi, mały Orzeł polski i napis: *CONCORDIA RES – PARVAE CRESCUNT.*, za którym pochodnia.

Rv.: Kwadrat, którego boki ozdobione po zewnętrznej stronie rozetami i floreskami.

W kwadracie, w czterech wierszach, napis: *MO . AUR . / REG. BELGII / AD LEGEM / IMPERII .*

złoto, 3,49 g; śr. 21 mm; piękny, połyskowy egzemplarz, bliski stanu mennicznego, I/-

estymacja:

10 000 – 12 000 PLN

2 200 – 2 700 EUR

Oferowana moneta – dukat typu holenderskiego z małym Orłem polskim umieszczonym u góry przed napisem otokowym na awersie, jest pamiątką powstania listopadowego (29 listopada 1830 – 7 września 1831 zdobycie Warszawy przez Rosjan) przechowywaną z atencją po dziś dzień w wielu domach polskich.

Wybuch powstania ujawnił potrzebę znacznego zwiększenia produkcji mennicznej. Zakupy sprzętu wojennego i surowców wymagały wielkiej ilości pełnowartościowej monety srebrnej i złotej. Detronizacja Mikołaja I nastąpiła 25 stycznia 1831 r. i mennica natychmiast otrzymała polecenie usunięcia ze stempli monet portretu cara oraz wykonanie nowych stempli z herbem Królestwa Polskiego, tj. z Orłem i Pogonią na tarczy dwudzielnej zwieńczonej koroną. Dotyczyło to monet miedzianych i srebrnych. Zawieszono bicie monet złotych 25- i 50-złotowych z portretem cara, nie mających oparcia w polskiej tradycji monetarnej i powrócono do bicia w złocie

LITERATURA:

Czapski 3659 R; Plage 269; Kopicki 2750

POCHODZENIE:

Gorny & Mosch, aukcja 162, poz. 6859; Antykwarjat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, październik 2007

dukatów, tak jak za czasów królów polskich i Księstwa Warszawskiego. Wobec koniecznych zakupów broni za granicą postanowiono wybijać dukaty typu holenderskiego ze stojącym rycerzem na awersie i tradycyjnymi napisami, na awersie: *Concordia res parvae crescut; na rewersie: Moneta Regni Belgii ad legem Imperii.* Dukat holenderski był od dawna – od XVI w. – powszechnie w Europie znany i stanowił monetę w istocie międzynarodową. 24 marca 1831 r. Bank Polski zlecił Mennicy Warszawskiej bicie dukatów holenderskich, na których jako znak menniczny „ma być małej Orzełek”. Dukatów takich wybiła mennica podczas Powstania Listopadowego 162.347 szt. i dodatkowo 858 szt. po upadku powstania. Warto też dodać, że istnieją 3 odmiany tej monety: z kropką przed lub po pochodni oraz bez kropki. Zob. Władysław Terlecki, *Mennica Warszawska 1765 – 1965*, Warszawa 1970, s. 113-130, 275 (tabela 10).

Atrakcyjny, prawie menniczny egzemplarz. Piękna moneta o wielkich walorach historycznych.

Rzeczpospolita Polska 1918-1939

Monety Rzeczypospolitej Polskiej od 1924 do 1939 r. były bite w Mennicy Państwowej w Warszawie, przy ul. Markowskiej 18.
Znakiem Mennicy był herb Kościeszka.

Obieg monetarny uzupełniano monetami, których bicie zlecano mennicom zagranicznym: w Anglii (Birmingham, Londyn), Austrii (Wiedeń), Belgii (Bruksela), Francji (Paryż), Holandii (Utrecht), Szwajcarii (Le Lokle), a także w Stanach Zjednoczonych (Filadelfia) zawsze według wzorów (modeli) wykonanych w Mennicy Państwowej w Warszawie.

54

**10 ZŁOTYCH 1925,
z okazji 900. rocznicy koronacji
Bolesława Chrobrego
Mennica Państwowa w Warszawie
Projekt: Zofia Trzecińska-Kamińska**

Av.: Godło Rzeczypospolitej – Orzeł w koronie. Wokoło napis:
RZECZPOSPOLITA POLSKA 10 ZŁOTYCH 10 rozdzielony małymi
rozetami.

Przy krawędzi ornament z małych trójkąćków.

Rv.: Popiersie króla w koronie, z długimi włosami, opadającymi na
szyję, w zbroi, zwrócone w lewo.

Pod ramieniem herb Kościesza – znak mennicy warszawskiej.

Wokoło napis: *BOLESŁAW CHROBRY - 1025 - 1925*. Przy krawędzi
ornament z małych trójkąćków.

złoto, 3,23 g; śr. 19 mm

estymacja:

1 300 - 1 500 PLN

300 - 400 EUR

LITERATURA:

Kopicki, Katalog..., tom V, cz. 1, Warszawa 1979,
poz. 125 a.

55

**20 ZŁOTYCH 1925, z okazji 900.
rocznicy koronacji Bolesława
Chrobrego
Mennica Państwowa w Warszawie
Projekt: Zofia Trzcńska-Kamińska**

Av.: Godło Rzeczypospolitej – Orzeł w koronie.

Wokół napis: *RZECZPOSPOLITA POLSKA 20 ZŁOTYCH 20*
rozdzielony małymi rozetami.

Przy krawędzi ornament z małych trójkąćków.

Rv.: Popiersie króla w koronie, z długimi włosami, opadającymi na
szyję, w zbroi, zwrócone w lewo. Pod ramieniem herb Kościesza –
znak mennicy warszawskiej. Wokół napis: *BOLESŁAW CHROBRY*
– 1025 – 1925. Przy krawędzi ornament z małych trójkąćków.

LITERATURA:

Kopicki, Katalog..., tom V, cz. 1, Warszawa 1979,
poz. 136 a.

złoto, 6,46 g; śr. 21 mm; (masa ustawowa)

estymacja:

1800–2 000 PLN

400 – 500 EUR

Na początku 1925 r. ogłoszono konkurs na projekt
monety złotej, w którym uczestniczyło wielu artystów.
Wyróżniono trzy najlepsze projekty rzeźbiarzy:
Antoniego Madeyskiego, Stanisława Szukalskiego
i Zofii Trzcńskiej-Kamińskiej. Wizerunek godła
Rzeczypospolitej – Orła w koronie – nie był jeszcze
ustawowo określony i artystom pozwolono przedstawić
go we własnej artystycznej stylizacji. Projekty
Madeyskiego i Szukalskiego wybito wyłącznie w postaci
monet próbnych, zaś projekt Zofii Trzcńskiej-Kamińskiej
upamiętniający 900. rocznicę koronacji Bolesława
Chrobrego przeznaczono do realizacji emisji złotych

monet obiegowych. Monety zgodnie z projektem noszą
datę 1925, ale wybite zostały w 1926 r. w nakładach
50.350 szt. (10 zł) i 27.240 szt. (20 zł). Monety te, choć
zrealizowane jako emisja obiegowa, z powodu błędów
w rozporządzeniach dotyczących stopy monetarnej,
nie zostały wprowadzone do obiegu, ale można je było
nabyć w Banku Polskim. Prawie cały nakład tych monet
przeleżał w skarbcu Banku Polskiego do września 1939 r.
i był wówczas ewakuowany za granicę z zapasami złota
polskiego. Monety po wojnie powróciły do kraju i były
przez szereg lat sprzedawane w PEWEXie.

SZTUKA WSPÓŁCZESNA

ABSTRAKCJA GEOMETRYCZNA I OP-ART

AUKCJA 3 GRUDNIA 2020, 19:00

HENRYK STAŻEWSKI
„Relief nr 27”, 1970

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW
23 listopada – 3 grudnia 2020

SZTUKA DAWNA

XIX WIEK, MODERNIZM, MIĘDZYWOJNIE

AUKCJA 10 GRUDNIA 2020, 19:00

TADEUSZ MAKOWSKI
„Dzieci i zwierzęta
(Jardin d'acclimatation)”, 1928

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW
1 – 10 grudnia 2020

SZTUKA WSPÓŁCZESNA

HENRYK WANIEK
Kompozycja, 1971

SURREALISM I REALIZM MAGICZNY

AUKCJA 15 GRUDNIA 2020, 19:00

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW
5 – 15 grudnia 2020

MŁODA SZTUKA

IZABELA GAŁĄZKA
„Pracowniczki II”, 2020

AUKCJA 22 GRUDNIA 2020, 19:00

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW
12 – 22 grudnia 2020

Udział klienta w aukcji regulują WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ, WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI oraz niniejszy PRZEWODNIK DLA KLIENTA. Zachęcamy do zapoznania się z trzyczęściowym regulaminem, który ma na celu przedstawienie stosunku prawnego pomiędzy Domem Aukcyjnym DESA Unicum a kupującym w ramach aukcji. DESA Unicum pełni funkcję pośrednika handlowego pomiędzy komitentami wstawiającymi obiekty na aukcję a kupującymi. Warunki mogą być przez DESA Unicum odwołane lub zmienione poprzez aneksy dostępne w sali aukcyjnej lub poprzez obwieszczenie aukcjoneru.

PRZEWODNIK DLA KLIENTA

I. PRZED AUKCJĄ

1. Cena wywoławcza

Cena wywoławcza jest kwotą, od której aukcjoner rozpoczyna licytację. Zwyczajowo cena wywoławcza zawarta jest między połową a trzy czwarte dolnej granicy estymacji. Cena wywoławcza może być podana w katalogu.

2. Opłata aukcyjna

Do kwoty wycycytowanej doliczamy opłatę aukcyjną. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wynagrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 18% końcowej ceny obiektu (kwoty wycycytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poukcyjnej, w przypadku kiedy obiekt nie został sprzedany w ramach aukcji. Kwota wycycytowana wraz z opłatą aukcyjną zawiera podatek od towarów i usług VAT. Na zakupione obiekty wystawiamy faktury VAT marża. Wystawiamy je na wyraźne życzenie klienta. Jeżeli w dniu ewidencjonowania sprzedaży na kasie rejestrującej (w dniu wystawienia paragonu fiskalnego), klient nie jest pewny, czy chce otrzymać fakturę VAT marża, powinien on podać kasjerowi numer, za pomocą którego jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej (NIP), w celu umieszczenia tego numeru na paragonie fiskalnym. DESA Unicum nie może wystawić faktury do paragonu, który nie będzie zawierał numeru NIP nabywcy, pomimo ogłoszenia takiego żądania przez klienta w ustawowym terminie. Jeżeli kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro, paragon fiskalny zawierający NIP stanowi fakturę uproszczoną, co do której nie zachodzi konieczność wystawienia dodatkowej faktury VAT marża.

3. Estymacja

Podana w katalogu estymacja jest szacunkową wartością obiektu i ma charakter wskazówki dla zainteresowanego nim klienta. W celu uzyskania dodatkowych informacji odnośnie estymacji rekomendujemy kontakt z naszymi doradcami. Licytacja zakończona w przedziale estymacji lub powyżej górnej granicy estymacji jest transakcją ostateczną. Estymacje nie uwzględniają opłaty aukcyjnej ani żadnych opłat dodatkowych.

4. Estymacje w walutach innych niż polski złoty

Transakcje aukcyjne zawierane są w polskich złotych, jednakże estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane w euro lub dolarach amerykańskich. Kurs walut w dniu aukcji może się różnić od tego w dniu druku katalogu, informacja ta ma więc charakter orientacyjny.

5. Cena gwarancyjna

Jest to najniższa kwota, za którą możemy sprzedać obiekt bez dodatkowej zgody sprzedającego. Jest równa bądź niższa niż dolna granica estymacji. Poszczególne obiekty mogą, jednak nie muszą, posiadać ceny gwarancyjne. Jeżeli w drodze licytacji cena gwarancyjna nie zostanie osiągnięta, zakończenie licytacji skutkuje odczytaniem przez aukcjoneru słowa "pass". Oznacza to, że transakcja nie została zawarta. Fakt ten zostaje ogłoszony bez uderzenia młotkiem. Opcjonalnie, jeżeli transakcja nie osiągnie ceny gwarancyjnej, aukcjoner może ogłosić zawarcie transakcji warunkowej. Fakt ten zostaje ogłoszony po uderzeniu młotkiem.

6. Pass

"Pass" zostaje odczytany przez aukcjoneru w momencie, kiedy licytacja danego obiektu nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i nie dochodzi do zwarcia transakcji w ramach aukcji. Klienci zainteresowani takim obiektem mogą zgłaszać oferty zakupu po zakończeniu aukcji. Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo przyjęcia więcej niż jednej oferty poukcyjnej. Klient, który złożył ofertę w wysokości ceny gwarancyjnej, ma pierwszeństwo zakupu. Dom Aukcyjny zastrzega sobie również prawo do nieoferowania obiektów w sprzedaży poukcyjnej.

7. Transakcja warunkowa

Możliwość zawierania transakcji warunkowych w ramach aukcji musi być ogłoszona przez aukcjoneru przed rozpoczęciem aukcji. Tego typu transakcja zostaje zawarta w momencie, kiedy licytacja nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i aukcjoner ogłosił taki fakt po uderzeniu młotkiem. Transakcja warunkowa traktowana jest jako wiążąca oferta nabycia obiektu po cenie wycycytowanej. Zobowiązujemy się do negocjacji ceny z komitentem, jednak nie gwarantujemy możliwości zakupu po cenie wycycytowanej. Jeżeli w toku negocjacji klient zdecydował się podnieść ofertę do poziomu ceny gwarancyjnej lub zaakceptujemy wycycytowaną kwotę, umowa sprzedaży dochodzi do skutku. Jeżeli negocjacje nie przyniosą pozytywnego efektu w okresie pięciu dni roboczych liczonych od dnia aukcji, obiekt uznajemy za niesprzedany. W okresie tym zastrzegamy sobie prawo do przyjmowania po aukcji ofert równych cenie gwarancyjnej na obiekty wycycytowane warunkowo. W przypadku otrzymania takiej oferty od innego oferenta informujemy o tym fakcie klienta, który wycycytował obiekt warunkowo. W takim przypadku klient ma prawo do podniesienia swojej oferty do ceny gwarancyjnej i wtedy przysługują mu prawo pierwszeństwa nabycia obiektu. W przeciwnym wypadku transakcja warunkowa nie dochodzi do skutku, a obiekt może zostać sprzedany innemu oferentowi.

8. Obiekty katalogowe

Zapewniamy fachową wycenę oraz rzetelny opis katalogowy powierzonego nam do sprzedaży obiektu. Wykonywane są one w najlepszej wierze z wykorzystaniem doświadczenia i fachowej wiedzy naszych pracowników oraz współpracujących z nami ekspertów. Mimo uwagi poświęcanej każdemu z obiektów w procesie opracowywania, dokumentacji pochodzenia, historii wystaw i bibliografii przedstawione informacje mogą nie być wyczerpujące, a w niektórych przypadkach pewne fakty odnoszące się do kolejnych właścicieli, ekspozycji oraz publikacji, w ramach których obiekt był prezentowany, mogą być celowo nieujawniane.

9. Stan obiektu

Opisy katalogowe nie prezentują pełnego stanu zachowania obiektów. Brak takiej informacji nie jest równoznaczny z tym, że obiekt jest wolny od wad i uszkodzeń. Wskazane jest zatem, aby zainteresowani zakupem konkretnego obiektu dokonali jego dokładnych oględzin na wystawie przedaukcyjnej oraz przeprowadzili konsultacje z profesjonalnym konserwatorem, którego na wyraźną prośbę możemy rekomendować. Na specjalne życzenie klienta możemy dostarczyć szczegółowy raport stanu zachowania obiektu. Przygotowując taki raport, nasi pracownicy oceniają stan obiektu, biorąc pod uwagę jego szacunkową wartość oraz charakter aukcji, w ramach której jest on wystawiony na sprzedaż. Mimo że oceny przedmiotów pod tym względem prowadzone są rzetelnie, należy pamiętać, że nasi pracownicy nie są zawodowymi konserwatorami. Jeśli obiekt sprzedawany jest w ramie, nie ponosimy odpowiedzialności za jej stan. W przypadku obiektów nieoprawionych chętnie polecimy profesjonalną pracownię opraw.

10. Wystawa obiektów aukcyjnych

Wystawy przedaukcyjne są bezpłatnie dostępne dla oglądających. W trakcie ich trwania zachęcamy do kontaktu z naszymi ekspertami, którzy chętnie odpowiedzą na wszystkie pytania i przekażą szczegółowe informacje o poszczególnych obiektach.

11. Legenda

Poniższa legenda wyjaśnia symbole, które mogą Państwo znaleźć w niniejszym katalogu:

□ - obiekty bez ceny gwarancyjnej

† - obiekty, do których doliczamy opłatę wynikającą z tzw. droit de suite, tj. prawa twórcy i jego spadkobierców do otrzymywania wynagrodzenia z tytułu dokonanych zawodowo odspędzających oryginalnych egzemplarzy dzieł. Powyższa opłata jest obliczana według poniższych stawek:

- 1) 5% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale do równowartości 50 000 euro (np. dla kwoty wycytowanej 2 000 euro opłata 100 euro) oraz
 - 2) 3% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000,01 euro do równowartości 200 000 euro (np. dla kwoty wycytowanej 80 000 euro opłata 3 400 euro) oraz
 - 3) 1% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 200 000,01 euro do równowartości 350 000 euro (np. dla kwoty wycytowanej 300 tys. euro opłata 8 000 euro) oraz
 - 4) 0,5% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 350 000,01 euro do równowartości 500 000 euro (np. dla kwoty wycytowanej 400 tys. euro, opłata 8 750 euro) oraz
 - 5) 0,25% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale przekraczającym równowartość 500 000 euro – jednak w kwocie nie wyższej niż równowartość 12 500 euro.
- W Polsce droit de suite reguluje art. 19-19f5) ustawy o prawach autorskich i pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. z późniejszymi zmianami, zgodnie z obowiązującą w Unii Europejskiej dyrektywą 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki. Opłata obliczana będzie z użyciem kursu dziennego NBP z dnia poprzedzającego aukcję. Opłata obliczana będzie, gdy równowartość kwoty wycytowanej przekroczy 100 EUR.
- Ω – obiekty sprowadzane z państw spoza Unii Europejskiej, do których ceny doliczamy podatek graniczny w wysokości 8% kwoty wycytowanej
- o – przedmioty wytworzone w całości lub zawierające elementy wytworzone z roślin lub zwierząt określanych jako chronione lub zagrożone
- 0 – obiekty z pozwoleniem na wywóz

12. Prenumerata katalogów

W sprawie prenumeraty katalogów prosimy o kontakt pod numerem telefonu: 22 163 66 00 lub drogą mailową na adres: prenumerata@desa.pl. Katalogi dostępne są również na naszej stronie internetowej www.desa.pl. Zachęcamy do pobierania darmowych katalogów w formacie PDF.

II. AUKCJA

Udział w licytacji można wziąć osobiście, po uprzednim złożeniu zgłoszenia licytacji telefonicznej lub zgłoszenia licytacji z limitem, a także za pośrednictwem Aplikacji Online (strona internetowa <https://bid.desa.pl/>) oraz bezpłatna aplikacja mobilna DESA Unicum służące do udziału w licytacji przez Internet).

1. Przebieg aukcji

Aukcję prowadzi aukcjoner, który wycytuje obiekty i kolejne postąpienia, wskazuje licytujących, ogłasza zakończenie licytacji oraz wskazuje zwycięzcę. Zakończenie licytacji obiektu następuje w momencie uderzenia młotkiem przez aukcjonera. Jest to równoznaczne z zawarciem umowy sprzedaży między domem aukcyjnym a licytującym, który zaoferował najwyższą kwotę. W razie zaistnienia sporu w trakcie licytacji aukcjoner rozstrzyga spór albo ponownie przeprowadza licytację danego obiektu. Zastrzegamy sobie prawo do utrwalania przebiegu aukcji za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Zastrzegamy sobie prawo do licytowania jedynie wcześniej zgłoszonych przez uczestników aukcji obiektów. W takiej sytuacji numery obiektów są przed aukcją zgłaszane obsłudze domu aukcyjnego. Aukcjoner ma prawo do dowolnego rozdzielania lub łączenia obiektów oraz do ich wycofania z licytacji bez podania przyczyn. Opisy zawarte w katalogu aukcji mogą być uzupełnione lub zmienione przez aukcjonera lub osobę przez niego wskazaną przed rozpoczęciem licytacji. Aukcja jest prowadzona w języku polskim, jednak na specjalne życzenie uczestnika aukcji niektóre spośród licytacji mogą być równolegle prowadzone w językach angielskim i niemieckim. Prośby takie powinny być składane najpóźniej godzinę przed aukcją wraz z informacją, których obiektów dotyczą. Licytacja odbywa się w tempie 60-100 obiektów na godzinę.

2. Licytacja osobista

W celu licytacji osobistej należy wypełnić formularz udziału w aukcji i odebrać tabliczkę z numerem. Nowi klienci powinni zarejestrować się przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji, by dać nam czas na przetworzenie danych. W celu ich weryfikacji możemy poprosić o dokument potwierdzający

tożsamość osoby rejestrowanej (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy). Dane osobowe klientów są informacjami poufnymi i pozostają do wyłącznej wiadomości DESA Unicum i spółek powiązanych, które mogą przetwarzać dane osobowe uczestników aukcji w zakresie niezbędnym do realizacji zleceń licytacji. Klientom, którzy posiadają nieregulowane należności z tytułu zakupów na wcześniejszych aukcjach, możemy odmówić udziału w kolejnej. Prosimy o pilnowanie liżaka aukcyjnego. W przypadku jego zgubienia prosimy o natychmiastowe poinformowanie o tym naszej obsługi. Po zakończeniu aukcji należy zwrócić tabliczkę z numerem w punkcie rejestracji, a w przypadku zakupu należy odebrać potwierdzenie zawartych transakcji.

3. Licytacja telefoniczna

Jeżeli nie mogą Państwo uczestniczyć w aukcji osobiście, istnieje możliwość licytacji przez telefon za pośrednictwem jednego z naszych pracowników. Klienci zainteresowani taką usługą powinni przesłać wypełniony formularz zgłoszenia najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Nie ponosimy odpowiedzialności za realizację zleceń dostarczonych później. Formularz zgłoszenia dostępny jest na ostatnich stronach katalogu, w siedzibie naszego domu aukcyjnego oraz na naszej stronie internetowej. Formularz należy przesyłać faksem, pocztą, mailem lub dostarczyć osobiście. Wraz z formularzem prosimy o przesłanie fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych. Nasz pracownik połączy się z klientem przed rozpoczęciem licytacji wybranych obiektów. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za brak możliwości wzięcia udziału w licytacji telefonicznej w przypadku problemów z uzyskaniem połączenia z podanym przez klienta numerem telefonu. Dlatego rekomendujemy wskazanie maksymalnej kwoty (bez opłaty aukcyjnej), do której będziemy mogli licytować w Państwa imieniu. Zastrzegamy prawo do nagrywania i archiwizowania rozmów telefonicznych, o których mowa powyżej. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

4. Licytacja w imieniu klienta

Drugą opcją dla klientów, którzy nie mogą osobiście uczestniczyć w aukcji, jest złożenie zgłoszenia licytacji z limitem. Klienci zainteresowani taką usługą również powinni przesłać wypełniony formularz najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Obowiązuje ten sam formularz co w przypadku licytacji telefonicznej. Zawarte w formularzu kwoty nie powinny uwzględniać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodne z tabelą postąpienia przedstawioną w dalszej części przewodnika. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpienia zostanie ona obniżona. Nasi pracownicy dołożą wszelkich starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeżeli limit jest niższy niż cen gwarancyjna w wypadku niesprzedania obiektu w czasie aukcji, limit rozpatrywany jest jako oferta poukcyjna. Opcjonalnie może dojść do zawarcia transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

5. We wszystkich aukcjach DESA Unicum można brać udział za pośrednictwem Aplikacji Online. Aby wziąć udział w aukcji należy założyć darmowe konto w Aplikacji Online, a następnie zarejestrować się do konkretnej aukcji – z uwagi na proces weryfikacji i dopuszczenia do aukcji prosimy o rejestrowanie się na aukcję nie później niż 12 godzin przed rozpoczęciem licytacji. Na każdą aukcję należy rejestrować się oddzielnie. Klient otrzymuje mailem informację o dopuszczeniu do aukcji. Klienci zarejestrowani później mogą zostać niedopuszczeni do licytacji. Po pierwszym pozytywnym procesie weryfikacji, klient może zostać dodany do listy klientów weryfikowanych automatycznie, co oznacza, że przy rejestracji na kolejną aukcję, informację o dopuszczeniu do aukcji klient otrzyma automatycznie od razu, bezpośrednio po zarejestrowaniu się. Uczestniczyć w aukcji można zarówno składając oferty na obiekty z aukcji przed rozpoczęciem licytacji (działa to wtedy tak jak zgłoszenie stałe) jak i składając oferty (kolejne przebiecia) w trakcie trwania aukcji na żywo, obserwując relację online w serwisie. DESA Unicum zastrzega sobie prawo do ustawiania klientom licytującym przez Internet limitów transakcyjnych. Opisana usługa jest darmowa i poufna. Ponadto, istnieje możliwość oglądania relacji audio-video z Sali Aukcyjnej.

6. Tabela postąpienia

cena	postąpienie
0 – 2 000	100
2 000 – 3 000	200
3 000 – 5 000	200/500/800 (np. 3 200, 3 500, 3 800)
5 000 – 10 000	500
10 000 – 20 000	1 000
20 000 – 30 000	2 000
30 000 – 50 000	2 000/5 000/8 000 (np. 32 000, 35 000, 38 000)
50 000 – 100 000	5 000
100 000 – 300 000	10 000
300 000 – 700 000	20 000
700 000 – 1 500 000	50 000
1 500 000 – 3 000 000	100 000
3 000 000 – 8 000 000	200 000
powyżej 8 000 000	wg uznania aukcjонера

III. PO AUKCJI

1. Płatność

Kupujący zobowiązany jest do zapłaty należności za wycycytowane obiekty w terminie 10 dni od dnia aukcji. Przekroczenie wyznaczonego terminu grozi naliczeniem odsetek ustawowych za okres opóźnienia w zapłacie. Akceptujemy płatność w gotówce do równowartości 10 000 EUR obliczonej według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP, obowiązującego w dniu dokonania płatności, kartami płatniczymi (MasterCard, VISA) oraz przelewem bankowym na konto: mBank S.A. 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWA3. W tytule prosimy wpisać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.

2. Płatność w walutach innych niż polski złoty

Wszystkie transakcje zawierane są w polskich złotych. Na specjalne życzenie po wcześniejszym uzgodnieniu dopuszczamy wpłaty w euro, dolarach amerykańskich lub funtach brytyjskich. Wartość transakcji opłacanej w innej walucie niż polski złoty będzie powiększona o opłatę manipulacyjną w wysokości 1%. Przeliczenia dokonujemy po dziennym kursie kupna waluty mBank S.A.

3. Odstąpienie od umowy

W razie opóźnienia nabywcy w zapłacie możemy odstąpić od umowy z nabywcą po bezskutecznym upływie terminu dodatkowego wyznaczonego na zapłatę. W przypadku skorzystania przez DESA Unicum z prawa odstąpienia, DESA Unicum może dochodzić od nabywcy odszkodowania tytułem utraconych korzyści, które obejmują m. in. szkodę spowodowaną brakiem uzyskania opłaty aukcyjnej.

4. Reklamacje

Wszelkie możliwe reklamacje rozpatrywane są zgodnie z przepisami prawa polskiego. Reklamacje z tytułu niezgodności towaru z umową można zgłosić w ciągu jednego roku od wydania obiektu. Wobec osób niebędących bezpośrednimi nabywcami na aukcji nie ponosimy odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne oraz wady prawne zakupionych obiektów.

5. Odbiór zakupionego obiektu

Przy odbiorze zakupionych obiektów wymagamy okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość. Obiekty mogą zostać wydane nabywcy lub osobie posiadającej pisemne upoważnienie. Może to nastąpić tylko w momencie pełnej płatności i uregulowania wszystkich zobowiązań wynikających z wcześniejszych zakupów. Zakupione obiekty na aukcji powinny być odebrane w ciągu 30 dni od aukcji. W przeciwnym razie mogą one zostać odesłane do magazynu zewnętrznego, a klient obciążony kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Tym samym ponosimy odpowiedzialność za utratę lub uszkodzenie obiektu jedynie przez okres 30 dni od aukcji.

6. Transport i przesyłka

Zapewniamy podstawowe opakowanie zakupionych obiektów

umożliwiające odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki.

7. Pozwolenie na eksport

Przed wzięciem udziału w aukcji potencjalnym licytującym radzimy, aby zorientowali się czy w razie potrzeby wywozu obiektu poza granice Polski nie są wymagane dodatkowe pozwolenia. Przypominamy, że reguluje to ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162 poz. 1568, z późn. zm.), zgodnie z którą wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz; w szczególności dotyczy to obrazów starszych niż 50 lat o wartości powyżej 40 000 złotych. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się sprawami formalnymi związanymi z eksportem dzieł sztuki.

8. Zagrożone gatunki

Przedmioty zrobione z materiału roślinnego lub zwierzęcego albo zawierające je, tj. m.in. koralewiec, skóra krokodyla, kość słoniowa, kość wieloryba, róg nosorożca, skorupa żółwia, niezależnie od wieku, procentu zawartości, mogą wymagać dodatkowych pozwoleń lub certyfikatów przed wywozem. Prosimy pamiętać, że uzyskanie dokumentów umożliwiających eksport nie jest równoznaczne z możliwością importu do innego państwa. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Obiekty tego typu zostały oznaczone dla Państwa wygody symbolem „o” opisanym w legendzie. Nie oznaczamy jednak odpowiedzialności za błędy lub uchybienia w oznaczeniu przedmiotów zawierających elementy wytworzone z chronionych lub regulowanych prawem gatunków roślin i zwierząt.

9. Wykonując obowiązek informacyjny, określony w ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 134 z późn. zm.), niniejszym uprzejmie informujemy, że na podstawie art. 38 pkt 11 ww. ustawy, klientom nie przysługuje prawo do odstąpienia od umowy.

WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ I WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI przedstawione poniżej określają prawa i obowiązki licytujących i kupujących z jednej strony oraz Domu Aukcyjnego DESA Unicum i komitentów z drugiej. Wszyscy potencjalni kupujący na aukcji powinni dokładnie przeczytać **WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ I WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI** zanim przystąpią do licytacji.

WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ

1. WPROWADZENIE

Każdy obiekt zaprezentowany w katalogu aukcyjnym przeznaczony jest do sprzedaży na warunkach określonych:

- a) w **WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ I WARUNKACH POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI**,
- b) w innych informacjach podanych w pozostałych częściach katalogu aukcyjnego, w szczególności w **PRZEWODNIKU DLA KLIENTA**,
- c) w dodatkach do katalogu aukcyjnego lub innych materiałach udostępnionych przez DESA Unicum na sali aukcyjnej. W każdym przypadku zmiana warunków może nastąpić poprzez stosowny aneks bądź ogłoszenie podane do wiadomości przez aukcjонера przed rozpoczęciem aukcji. Poprzez licytację na aukcji, niezależnie czy osobistą, czy za pośrednictwem przedstawiciela, czy też na podstawie złożonego zlecenia licytacji telefonicznej lub z limitem, licytujący i kupujący wyrażają zgodę na brzmienie niniejszych WA-

RUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ ze zmianami i uzupełnieniami oraz WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI.

2. DESA UNICUM JAKO POŚREDNIK HANDLOWY

DESA Unicum występuje jako zastępca pośredni działający w imieniu własnym, lecz na rachunek komitenta uprawnionego do rozporządzenia obiektem, chyba że inaczej zastrzeżono w katalogu, jego zmianach lub w ogłoszeniach podanych do wiadomości przed aukcją.

3. LICYTOWANIE NA AUKCJI

1) DESA Unicum może według swojego uznania odmówić dopuszczenia niektórych osób do udziału w aukcji lub sprzedaży poaukcyjnej. Wszyscy licytujący muszą zarejestrować się przed aukcją, dostarczyć wymagane informacje przewidziane w formularzu rejestracji, okazać dokument potwierdzający tożsamość oraz odebrać tabliczkę z numerem licytacyjnym.

2) Dla wygody licytujących, którzy nie mogą uczestniczyć w aukcji osobiście, DESA Unicum może zrealizować pisemne zlecenie licytacji. W takim przypadku nieobecni licytujący powinni wypełnić formularz „zlecenie licytacji”, który można znaleźć w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub otrzymać w siedzibie DESA Unicum. Kwoty wskazane przez licytującego w zleceniu licytacji nie powinny zawierać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodne z tabelą postąpień. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpień, zostanie ona obniżona. Aukcjoner nie akceptuje zlecenia licytacji, w którym nie ma wskazanej maksymalnej kwoty, do której DESA Unicum może zrealizować zlecenie. DESA Unicum dołoży starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeśli limit podany przez licytującego jest niższy niż cena gwarancyjna, a stanowi jednocześnie najwyższą ofertę, wówczas dochodzi do transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Wszystkie zlecenia licytacji wraz z fotokopią dokumentu tożsamości umożliwiającej weryfikację danych osobowych powinny być przesłane (pocztą, faksem bądź e-mailem) albo dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane.

3) Od osób zainteresowanych licytacją przez telefon wymaga się zgłoszenia chęci licytacji telefonicznej poprzez wypełnienie formularza „zlecenie licytacji”, dostępnego w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub w siedzibie DESA Unicum. Wszystkie zlecenia licytacji powinny być przesłane (pocztą, faksem, e-mailem) lub dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Wymaga się również przesłania fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych osobowych. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane. Licytacja telefoniczna może być nagrywana, złożenie zlecenia jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na nagrywanie rozmowy telefonicznej. Na wypadek trudności z połączeniem telefonicznym licytujący może określić na zleceniu limit, do którego pracownik domu aukcyjnego będzie licytował pomimo braku połączenia. Jeśli żaden limit nie jest określony na zleceniu, pracownik domu aukcyjnego uznaje w takim wypadku, że klient oferuje przynajmniej cenę wywoławczą.

4) Podczas licytacji, zarówno osobistej, telefonicznej, za pośrednictwem pracownika DESA Unicum oraz za pośrednictwem Aplikacji Online, licytujący bierze osobistą odpowiedzialność za zapłatę za wylicytowane obiekty, co opisane jest dokładniej

w paragrafie 3 punkcie 5 poniżej, chyba że przed rozpoczęciem aukcji zostało wyraźnie uzgodnione na piśmie z DESA Unicum, że oferent jest pełnomocnikiem zidentyfikowanej osoby trzeciej akceptowanej przez DESA Unicum.

5) Usługa licytacji na podstawie zlecenia licytacji nie podlega żadnej opłacie. DESA Unicum zobowiązuje się dochować należytej staranności w realizacji zleceń, jednak nie ponosi odpowiedzialności za niezrealizowanie takich ofert, chyba że wina za brak realizacji zlecenia leży wyłącznie po stronie DESA Unicum.

4. PRZEBIEG AUKCJI

1) O ile nie zastrzeżono inaczej poprzez symbol, każdy obiekt oferowany jest z zastrzeżeniem ceny gwarancyjnej, która jest poufną minimalną ceną sprzedaży uzgodnioną między DESA Unicum i komitentem. Cena gwarancyjna nie może przekroczyć dolnej granicy estymacji.

2) Aukcjoner może w każdym momencie aukcji wycofać którykolwiek obiekt, ponownie zaoferować przedmiot do sprzedaży (również bezpośrednio po uderzeniu młotkiem) w razie zaistnienia błędu bądź sporu co do wyniku licytacji. W powyższym przypadku aukcjoner może podjąć wszelkie działania, które uzna za stosowne i racjonalne. Jeżeli jakkolwiek spór co do wyniku licytacji powstanie po aukcji, wynik sprzedaży w ramach aukcji uznaje się za ostateczny.

3) Aukcjoner rozpoczyna licytację i decyduje o wysokości kolejnych postąpień. W celu osiągnięcia ceny gwarancyjnej obiektu aukcjoner i pracownicy DESA Unicum mogą składać w toku licytacji oferty w imieniu komitenta bez wskazania, że czynią to w imieniu komitenta, bądź to przez składanie następujących po sobie ofert licytacyjnych, bądź też oferty w odpowiedzi na oferty składane przez innych oferentów. Jeżeli nie ma żadnych ofert na dany obiekt lub oferty są zbyt niskie, aukcjoner może uznać przedmiot za niesprzedany, co sygnalizuje terminem „pass”.

4) Ceny na aukcji podawane są w polskich złotych i w tej walucie powinna być dokonana płatność. W odpowiedzi na potrzeby klientów zagranicznych estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane także w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich, odzwierciedlając w przybliżeniu cenę przy obecnym kursie waluty. Stosownie do tego estymacje podawane w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich mają charakter wyłącznie orientacyjny.

5) Licytujący, który zaoferował najwyższą kwotę zaakceptowaną przez aukcjонера, jest zwycięzcą licytacji. Uderzenie młotkiem przez aukcjонера oznacza akceptację najwyższej oferty i zawarcie umowy sprzedaży między DESA Unicum a kupującym. Ryzyko i odpowiedzialność za obiekt przechodzą na własność kupującego opisanie zostały w paragrafie 6 poniżej.

6) Każda poaukcyjna sprzedaż obiektów oferowanych na aukcji podlega również WARUNKOM SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ oraz WARUNKOM POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI.

5. CENA NABYCIA I OPLATA AUKCYJNA

1) Do kwoty wylicytowanej doliczana jest opłata aukcyjna oraz opłaty dodatkowe wynikające z oznaczeń katalogowych obiektu. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowy wynagrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 18% końcowej ceny obiektu (kwoty wylicytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej.

2) Do kwoty wylicytowanej mogą zostać doliczone inne podatki i opłaty, jeśli w katalogu zaznaczone to zostało odpowiednimi oznaczeniami (patrz: paragraf 1 punkt 10 „Przewodnika dla Klienta”: „Legenda”).

3) Jeśli nie uzgodniono inaczej, kupujący jest zobowiązany uiścić

należność w terminie 10 dni od daty aukcji, niezależnie od uzyskania pozwolenia na eksport czy innych pozwoleń. Opłaty mają być uiszczone w polskich złotych gotówką, kartą lub przelewem bankowym:

a) DESA Unicum akceptuje płatność kartami płatniczymi MasterCard, VISA

b) DESA Unicum akceptuje płatność przelewem bankowym na konto mBank S.A., 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWA3

W tytule przelewu proszę podać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.

4) Własność zakupionego obiektu nie przejdzie na kupującego, dopóki DESA Unicum nie otrzyma pełnej ceny nabycia za obiekt opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu DESA Unicum nie jest zobowiązana do przekazania obiektu kupującemu do chwili przeniesienia własności obiektu na kupującego. Wcześniejsze przekazanie obiektu kupującemu nie jest równoznaczne z przeniesieniem prawa własności obiektu na kupującego ani zwolnieniem z obowiązku zapłaty przez niego ceny nabycia.

6. ODBIÓR ZAKUPU

1) Odbiór wylicytowanych obiektów jest możliwy po dokonaniu wpłaty pełnej ceny nabycia oraz uregulowaniu innych płatności wobec DESA Unicum i spółek powiązanych. Jak tylko nabywca spełni wszystkie wymagania, powinien skontaktować się ze swoim doradcą klienta DESA Unicum lub z Biurem Obsługi Klienta pod numerem tel. 22 163 66 00, aby umówić się na odbiór obiektu.

2) Kupujący powinien odebrać zakupiony obiekt w terminie 30 dni od daty aukcji. Po tym terminie DESA Unicum przesyła wszystkie wylicytowane obiekty do magazynu zewnętrznego, a kupujący obciążony zostanie kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Zaakceptowanie niniejszego regulaminu równoznaczne jest z zaakceptowaniem regulaminu spółki magazynowej. Po upływie 30 dni od daty aukcji na kupującego przechodzi ryzyko utraty i uszkodzenia nieodebranego obiektu, a także ciężary związane z takim obiektem, w tym koszty jego ubezpieczenia. DESA Unicum odpowiada względem kupującego za szkody z tytułu straty lub uszkodzenia obiektu, jednak jedynie do wysokości ceny nabycia obiektu.

3) Dla wygody kupującego DESA Unicum nieodpłatnie zapewni podstawowe opakowanie obiektu umożliwiające jego odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie kupującego DESA Unicum może pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki. Każde takie zlecenie odbywa się na odpowiedzialność klienta, DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności za nieprawidłowe wykonanie usług przez przewoźników bądź inne osoby trzecie. Jeżeli klient sam wybierze firmę transportową, jej przedstawiciel powinien skontaktować się z DESA Unicum telefonicznie przynajmniej 24 godziny przed planowanym odbiorem obiektu pod numerem telefonu: 22 163 66 20.

4) DESA Unicum będzie wymagała okazania dowodu osobistego przed przekazaniem obiektu nabywcy bądź jego przedstawicielowi, który dodatkowo powinien posiadać pisemne upoważnienie od nabywcy.

7. BRAK PŁATNOŚCI

Bez uszczerbku dla innych praw sprzedający, w przypadku gdy nabywca nie uiszczy pełnej ceny nabycia za obiekt, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu, w terminie 10 dni od daty aukcji, DESA Unicum może zastosować jeden lub kilka z poniższych środków prawnych:

- a) przechować obiekt w siedzibie DESA Unicum lub w innym miejscu na ryzyko i koszt klienta;
- b) odstąpić od sprzedaży obiektu, zatrzymując dotychczasowe opłaty na poczet pokrycia szkód;
- c) odrzucić zlecenie nabywcy w przyszłości lub zrealizować takie zlecenie pod warunkiem uiszczenia kausji;
- d) naliczać ustawowe odsetki za opóźnienie od dnia wymagalności płatności do dnia zapłaty pełnej ceny nabycia, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu;
- e) wszcząć postępowanie sądowe przeciwko kupującemu w celu odzyskania zaległości;
- f) potrącić należności nabywcy względem DESA Unicum z wierzytelności wobec tego nabywcy wynikających z innych transakcji;
- g) podjąć wszelkie inne działania odpowiednie do zaistniałych okoliczności.

8. DANE OSOBOWE KLIENTA

W związku ze świadczonymi usługami oraz wymogami prawnymi związanymi z przeprowadzeniem aukcji DESA Unicum może wymagać od klientów podania danych osobowych lub w niektórych przypadkach (np. w celu sprawdzenia wypłacalności, poświadczenia tożsamości klienta lub w celu uniknięcia fałszerstwa) pozyskać dane o kliencie od osób trzecich. DESA Unicum może również wykorzystywać dane osobowe dostarczone przez klienta w celach marketingowych, dostarczając materiały o produktach, usługach bądź wydarzeniach organizowanych przez DESA Unicum oraz spółki powiązane. Zgadzając się na WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i podając dane osobowe, klienci zgadzają się, że DESA Unicum i spółki powiązane mogą wykorzystywać te dane do ww. celów. Jeśli klient chciałby uzyskać więcej informacji o polityce prywatności, skorygować swoje dane lub zrezygnować z dalszej korespondencji marketingowej, prosimy o kontakt pod numerem 22 163 67 00.

9. OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

- 1) DESA Unicum wyłącza wszelkie gwarancje inne niż WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI w najszerszym zakresie dopuszczonym prawem.
- 2) Całkowita odpowiedzialność DESA Unicum będzie ograniczona wyłącznie do ceny nabycia zapłaconej przez kupującego.
- 3) DESA Unicum nie jest odpowiedzialna za pomyłki słowne czy na piśmie w informacjach podanych klientom oraz nie ponosi odpowiedzialności wobec żadnego licytującego za błędy w trakcie prowadzonej aukcji lub popełnione w innym zakresie związanym ze sprzedażą obiektu.
- 4) DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności wobec kupującego za szkody przewyższające cenę nabycia, niezależnie czy taka szkoda jest charakteryzowana jako bezpośrednia, pośrednia, szczególna, przypadkowa czy następca. DESA Unicum nie jest zobowiązana do zapłaty odsetek od ceny zakupu.
- 5) Żaden przepis w niniejszych WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ nie wyklucza lub nie ogranicza odpowiedzialności DESA Unicum wobec kupującego, wynikającej z jakiegokolwiek oszustwa bądź świadomego wprowadzenia w błąd, lub z winy umyślnej.

10. PRAWA AUTORSKIE

- 1) Sprzedający nie przekazują wraz z obiektem prawa autorskiego ani prawa do reprodukcji obiektu.
- 2) Prawa autorskie do wszystkich zdjęć, ilustracji i tekstów związanych z obiektem sporządzonych przez lub dla DESA Unicum, włączając zawartość tego katalogu, stanowią własność DESA Unicum. Nie mogą być one wykorzystane przez kupującego ani inne osoby bez uprzedniej zgody pisemnej DESA Unicum.

11. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 1) Niniejsze WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ wraz późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, o których mowa w paragrafie 1 powyżej, oraz WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI wyczerpują całość praw i obowiązków pomiędzy stronami w odniesieniu do sprzedaży obiektu.
- 2) Wszelkie zawiadomienia powinny być kierowane na piśmie na adres DESA Unicum. Powiadomienia kierowane do klientów będą przesyłane na adres podany w ostatnim piśmie do DESA Unicum.
- 3) Jeśli jakiegokolwiek z postanowień WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ okazałyby się nieważne, bezskuteczne lub niemożliwe do zastosowania, pozostałe postanowienia będą nadal obowiązywać. Brak działania lub opóźnienie w wykonywaniu praw wynikających z WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ nie oznacza zrzeczenia się praw lub zwolnienia z obowiązków ani nie uchyla obowiązywalności całości bądź części z postanowień WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ.

12. PRAWO OBOWIĄZUJĄCE

Prawa i obowiązki stron wynikające z niniejszych WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ oraz WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI, przebieg aukcji i jakiegokolwiek sprawy związane z powyższymi postanowieniami podlegają prawu polskiemu. DESA Unicum w szczególności zwraca uwagę na przepis:

- 1) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568, z późn. zm.) – wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz,
- 2) ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.) – muzea rejestrowane mają prawo pierwokupu zabytków bezpośrednio na aukcji za kwotę wylicytowaną powiększoną o opłatę aukcyjną.

WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI

Przez autentyczność obiektu rozumiemy właściwe podanie autorstwa obiektu i prawidłowe jego datowanie. DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektów zaprezentowanych w tym katalogu na okres 5 lat od daty sprzedaży przez DESA Unicum z poniższymi zastrzeżeniami:

- 1) DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektu jedynie bezpośrednio nabywcy obiektu (konsumentowi). Powyższa gwarancja nie obejmuje:
 - a) kolejnych właścicieli obiektu, włączając w to osoby, które nabyły od bezpośredniego nabywcy obiekt odpłatnie, w drodze darowizny lub dziedziczenia;
 - b) obiektu, co do którego trwa spór o autorstwo;
 - c) obiektu, którego autorstwo jest jedynie domniemane, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest następującymi zapisami: brak dat życia po imieniu i nazwisku artysty, nazwisko artysty poprzedzone jedynie inicjałem imienia, znak zapytania w nawiasie lub bez nawiasu („?” lub „(?)”) po nazwisku artysty, przed lub po imieniu i nazwisku artysty określenia: „przypisywany/e/a”, „Attributed” lub skrót „Attrib.”;
 - d) obiektu powstałego w bliżej lub szerzej rozumianym kręgu oddziaływania stylu danego artysty, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest użyciem przed lub po imieniu i nazwisku artysty jednego z następujących określeń: „krąg”, „szkoła” bądź „naśladowca”;

e) obiektu, którego określenie autorstwa było zgodne z ogólnie przyjętą opinią specjalistów, uczonych i innych ekspertów;

f) obiektu, w przypadku którego podana w katalogu roczna data powstania różni się od faktycznej o mniej niż 15 lat;

g) obiektu, w przypadku którego w datowaniu pojawiło się prawidłowe określenie stulecia, natomiast nieprawidłowe określenie części tego stulecia (połowy lub ćwierci);

h) obiektów z XX w., XIX w. i starszych, w przypadku których faktycznie stwierdzone datowanie różni się w stosunku do podanego w katalogu „na korzyść” obiektu, tj. obiekt okazał się starszy, niż było to podane w opisie;

i) obiektu, którego opis i datowanie zostały uznane za niedokładne przy użyciu metod naukowych lub testów, które nie były ogólnie przyjęte w czasie wydawania tego katalogu bądź w tamtym czasie były uznawane za nadmiernie kosztowne lub niewykonalne, albo według wszelkiego prawdopodobieństwa mogłyby spowodować uszkodzenia lub utratę wartości obiektu. DESA Unicum zastrzega iż opis uzupełniający (pochodzenie, historia wystaw, literatura) został wykonany w dobrej wierze i błędy w tym zakresie nie mogą być podstawą do reklamacji. DESA Unicum zastrzega, sobie również 5% jako granicę błędów w przypadku podawania poszczególnych wymiarów obiektu.

WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW LITERURY

Bahrfeldt:

E. Bahrfeldt, *Der Denarfund von Schidlitz bei Danzig*, Berlin 1915

Czapski, Cz.:

Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric Hutten-Czapski, St. Petersburg 1875 – Cracovie 1915

Dutkowski, Suchanek:

Jarosław Dutkowski, Adam Suchanek, *Corpus nummorum Gedanensis: katalog – cennik monet, medali i żetonów gdańskich i z Gdańskiem związanych 1200–1998*, przekł. ang. Joanna Wysocka-Dutkowska, Gdańsk 2000

Fb:

A. L. Friedberg and Ira S. Friedberg, *Gold Coins of the World*

Gumowski, Podręcznik, Podr.:

Marian Gumowski, *Podręcznik Numizmatyki Polskiej*, Kraków 1914

Gumowski, Handb.:

Marian Gumowski, *Handbuch der polnischen Numismatik*, Graz 1960

Ivanauskas, Coins of Lithuania:

Eugenijus Ivanauskas, Robert J. Douchis, *Coins of Lithuania 1386–1707*, Vilnius, Columbia : Savastis 1999

Kopicki, Skorowidz:

Edmund Kopicki, *Skorowidz Pieniędzy Polskich i z Polską Związanych*, Warszawa

Kopicki, Katalog:

Edmund Kopicki, *Katalog podstawowych typów monet i banknotów Polski oraz Ziemi historycznie z Polską związanych*, Warszawa

